

Nr. 10 - Maart 1991
3e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 5,-

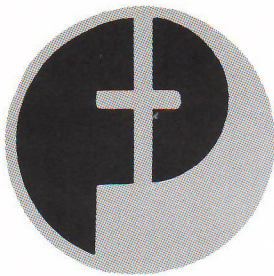
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om
nieuwe vaandels te vervaardigen en oude
vaandels te restaureren.

Dit gebeurt bij ons sinds 140 jaar.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en
functionele materialen om via hand- of
machineborduurwerk en de onmisbare
kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk
werkstuk van allure af te leveren.

Kevelaerer Fahnen + Paramenten GmbH
am Kapellenplatz 27/Ecke Maasstrasse
in 4178 Kevelaer
Tel.: 09-49 2832 5734

Stadelmaier Nijmegen B.V.
Tel.: 080-224384

HENDRIK
VAN DER PUTTEN

SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE - HERLAAD APP.

Zwartbroekstraat 28
Roermond, Tel. 04750-30688

clamode

Voor het ontwerpen en
maken van exclusieve
avond- en
gelegenheidskleding.
Gespecialiseerd in
koninginnenjurken.

Corrie Lammers
Terhofstadlaan 22
5711 VW Someren
Tel. 04937-5471

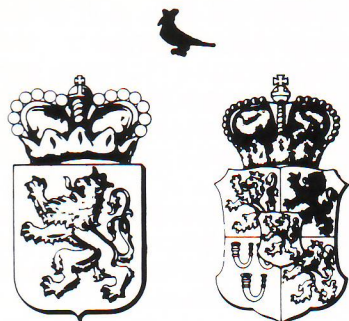

Goed geschoten!

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar. Abonnementprijs Hfl 20,-/BF 385 per jaar bij vooruitbetaling. Losse nummers à Hfl 5,-/BF 95 excl. Hfl 2,50/BF 50 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125 Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Hechtel, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie

Drs. Jan Gerits - Eksel
Drs. Jos Gerits - Spaubeek
Piet Hermans - Nederweert
Wim Pijpers - Heythuysen
Werner Smet - Kinrooi
Drs. Jean Walraven - Roermond.

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post,
Heerstraat Noord 69, Beegden.

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Prins Bisschopsingel 49,
6212 AB Maastricht
Tel. 043-214098
B.g.g. 04455-1436.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie. Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN

Diegene die denkt dat het Limburgse Schutterswezen stil ligt in de wintermaanden heeft het mis. Het bruist van de activiteiten. Een van die activiteiten is het windbuksschietsen op 'mini-harken'. Dit schieten op 'mini-harken' telt een steeds groter wordende aanhang.

Zes uitgaven per jaar. Helaas werden er te weinig nieuwe abonnementen aangemeld om over te kunnen gaan naar zes uitgaven per jaar. De lezersmarkt voor het Limburgs Schutterstijdschrift lijkt verzadigd. Jammer, voor de redactie zouden de zes uitgaven een ideale mogelijkheid geweest zijn om de steeds groter wordende berg artikelen weg te werken.

Schietsen voor minder-validen: Twee schutterijen en een invalidenvereniging hebben zich bereid verklaard om een schuttersfeest voor minder-validen te organiseren. Om inzicht te krijgen in het aantal kandidaten, verzoeken wij U een opgave voor deelname aan het schuttersfeest voor minder-validen te richten aan het redactie-adres. Wij zullen de opgaven doorgeven aan de organiserende schutterijen, deze zullen daarna in contact treden met de kandidaten en een geschikte datum bepalen.

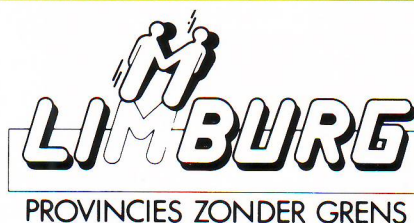
Lood- en milieuproblemen: De toepassing van de verscherpte milieuwetgeving in Nederland plaatst de OLS-Federatie voor grote problemen. De alternatieven die onlangs bekend werden, zijn te duur en verre van ideaal. Diegene die dacht dat er nog alle tijd was, heeft zich vergist. Het bestuur van de OLS-Federatie probeert de invoering van de alternatieven uit te stellen. Ik hoop dat dit zal lukken, maar de stelligheid waarmee de aankondiging, van het alternatief en het tijdstip dat dit alternatief moest worden ingevoerd, plaatsvond deed mij schrikken. Daarom beste schuttersvrienden laten we de problemen van het Limburgs Schutterswezen tot de onze rekenen en het Federatiebestuur steunen met goede voorstellen. Het is in het belang van het gehele Limburgse Schutterswezen.

Veel leesplezier en een succesvol schuttersseizoen toegewenst.

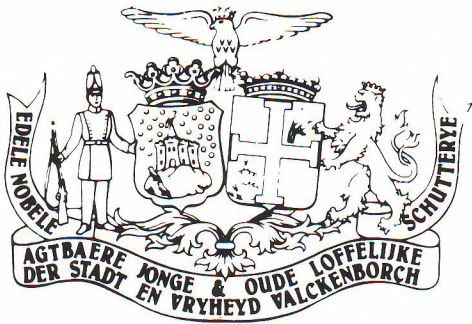
Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in juni verschijnen. Inzenden van artikelen, foto's en advertenties tot uiterlijk 1 mei.

Brutale inbraak. Schutterij St. Stephanus-Dieteren werd onlangs, voor de tweede keer binnen een half jaar, getroffen door een inbraak. De daders verschaften zich toegang tot het schutterslokaal door een gat te zagen in het dak en door de alarminstallatie te vernielen. Ontvreemd werden: een stel konga's (muziekinstrument) wit, 30 stalen tuien, ± 10.000 loden kogels, 400 kg lood, veel versnaperingen en veel gebruiksartikelen. De schutterij is door deze inbraak ernstig gedupeerd en verzoekt de andere schutterijen attent te zijn als onbekende kogels en/of partijen lood van onbekende herkomst te koop worden aangeboden. Voor verdere bijzonderheden en/of tips houdt het bestuur van de schutterij zich van harte aanbevolen.

Bij de voorpagina: Links op de foto tamboer Hendriks van de Stadsschutterij St. Sebastianus-Heerlen, de Paus voordat hij het vaandel van schutterij St. Stephanus-Dieteren betreedt en rechts Theo Schulpen voorzitter van schutterij St. Stephanus-Dieteren. Foto: Osservatore Romano.

Op vrijdag 7 december werd tijdens de jaarwerkvergadering besloten om in 1991 weer deel te nemen aan het O.L.S.; het O.L.S. valt altijd samen met de Valkenburgse zomerkermis en de grote processie (hieraan neemt de schutterij uiteraard ook aan deel).

Het jaarfeest, dit jaar op 8 december, was grootser opgezet dan andere jaren; de schutterij zou een buks en een ruitersstandaard krijgen.

Na om 18 uur verzameld te zijn, trok de schutterij eerst naar het kerkhof om daar de overleden leden te herdenken. Daarna begaf men zich naar de St. Nicolaaskerk. Hier werd door onze Patronus Spiritualis, Pastoor Jansen, een eucharistieviering gehouden die opgeluisterd werd door het St. Ceciliakoor.

Zegening buks. Pastoor Jansen sprak bij de zegen de volgende woorden uit: "Heer God, wij smeken Uw zegen en bescherming af over deze zware buks en allen die haar bedienen. Ze moge dienen bij het vogelschieten en de schietwedstrijden op schuttersfeesten. Ze is niet bedoeld als wapen tot het doden van mensen, maar als middel tot broederschap en verbroedering; tot een gezonde wedstrijdgeest - tot bevordering van zelfdiscipline - tot verantwoordelijk gedrag. Ze dient tot eenheid, tot vriendschap, tot spanning en ontspanning, tot feest".

De buks is een geschenk van het geschenkcomité. Namens het comité overhandigde W. Heuts de buks aan schietmeester H. Tabbers. De buks is niet geheel nieuw, maar stamt van de bekende geweermaker Antoon Valkenburg uit Hulsberg en behoort tot de serie 5301. De buks is, volledig gerenoveerd door de bekende Frans Ackermans uit Strucht. Op de kolf zijn twee zilveren platen aangebracht met daarop gegraveerd de namen van de schenkers.

Zegening standaard. Hierbij sprak Pastoor Jansen de volgende woorden uit: "Heer God zegen deze standaard, die door eeuwen heen een band -een verbondenheid- tekent in schitterende kleuren en emblemen. Zegen in deze standaard allen die de verbondenheid met elkaar in het heden gestalte dienen te geven - allen die verbonden zijn met onze schutterij. Dat deze standaard dekt waar het om begonnen is: broeder- en zusterschap - het belang van elke mens - het belang van de gemeenschap - van kerkelijke en burgerlijke saamhorigheid".

In de loop van 1990 vierde onze president en zijn vrouw hun 25-jarig huwelijksfeest. Het zilveren paar kwam op het idee om de schutterij een ruitersstandaard te schenken. Het ontwerp is van de president.

Beschrijving standaard: De afmetingen van het doek zijn 70 x 70 cm. Het is het eerste doek van de schutterij waarop het nieuwe embleem van de Jonge en Oude Nobele, na het samengaan in 1988, staat afgebeeld.

Op de voorzijde staat op een wit veld het embleem van de schutterij afgebeeld, terwijl de hoeken zijn gevuld met eikebladeren. De achterzijde van het doek is opgedeeld in vier gelijke delen door een band in de kleuren van de Valkenburgse vlag. Het linkerbovenveld is gevuld met het embleem van de Jonge Nobele, het linkeronderveld is gevuld met het embleem van de Oude Nobele. In het rechterbovenveld staat St. Nicolaas 1281 (het jaar dat de St. Nicolaasparochie werd gesticht), in het rechteronderveld staat de jachthoorn van het Bondscontingent Limburgse Jagers uit 1842 (van dit legeronderdeel heeft onze schutterij het uniform gekozen; de Jonge Nobele draagt het infanterie-uniform en de Oude Nobele draagt het artillerie-uniform). In het midden van het doek is het embleem van het Europees Schutterstreffen 1989 in Valkenburg aangebracht. De lussen, waarmee het doek is bevestigd, zijn oranje. Hiermee wordt de afhankelijkheid met het vorstenhuis weergegeven. Als piek op de standaardstok prijkt een gestileerde valk van koper met in de zijvlakken het schutterijembleem in zilverkleurig metaal.

Generaal Pierre Janssen mocht de standaard in ontvangst nemen van het echtpaar Huynen en overdragen aan standaardruiter Fr. Schoonbrood. Het behoeft geen betoog dat de schutterij verguld is met de nieuwe aanwinst.

Na de kerkdienst marcheerde de schutterij en genodigen naar de Gemeentegrot, waar door Mevrouw M. Huynen en beschermheer J. van Rennes een plaquette werd onthuld die zal blijven herinneren aan deze toch belangrijke dag van de Valkenburgse schutterij.

Vanuit de grot togen de schutters en gevolg naar de Scala Dancing, die voor deze avond ter beschikking was gesteld door de familie Huynen. Nadat de aanwezigen hadden plaatsgenomen, opende de voorzitter de feestavond. De voorzitter dankte alle mensen die hun medewerking hadden verleend om de activiteiten van de schutterij te doen slagen.

Zeven leden ontvingen een medaille voor hun lustrumlidmaatschap. Daarna spelde beschermheer J. van Rennes Math. Huppertz de O.L.S.-medaille in zilver op. Math. Huppertz is de nestor van onze schutterij, kwam in 1928 als geweerdruager bij de Jonge Nobeles en werd in 1952 lid van de Oude Nobeles.

Na afloop van het officiële gedeelte werd de feestavond voortgezet met gezellige muziek tot in de kleine uurtjes.

J.G. Cruysen.

VERGADERINGEN

Uit de bestuursvergadering van de OLS-Federatie

De O.L.S.Federatie heeft besloten dat Federatiebestuursleden, die hun bestuurlijke taak na een aantal jaren beëindigen, benoemd kunnen worden tot Erebestuurslid. Zij krijgen dan alle verslagen van bestuursvergaderingen toegezonden, maar worden alleen uitgenodigd voor een bestuursvergadering wanneer het bestuur van mening is dat het hun rijke ervaring nodig heeft. Ereleden worden alleen uitgenodigd voor de twee jaarlijkse plenaire vergaderingen. De Erebestuursleden en de Ereleden worden tijdens de plenaire vergaderingen geplaatst op de eerste rijen in de zaal.

Jaarvergadering Bond E.M.M.

Op zondag 27 januari vond in Leveroy de jaarvergadering plaats van de Kantonnale Bond Eendracht Maakt Macht. In zijn welkomstwoord ging voorzitter van Hoef in op een aantal actuele zaken die spelen binnen het Limburgse Schutterswezen. Hij pleitte daarbij o.a. voor een terughoudende opstelling t.a.v. de milieuproblematiek; naar zijn mening dient de OLS-Federatie hierbij een coördinerende rol te spelen.

Naast de verslagen en de bestuursverkiezing, tijdens welke de heren Cox, Caris en van Hoef bij acclamatie werden herkozen en van Hoef opnieuw de functie van voorzitter kreeg toegewezen, kwamen er enkele bestuursvoorstellen aan de orde met betrekking tot de schietwedstrijden. Zo werd besloten om tijdens bondsfeesten verenigingen die tijdens de kaveling gemist hebben en dan gelijk staan, nog maar één ronde te laten kavelen. Bij een gelijke stand zullen de prijzen worden gedeeld; dit geldt niet voor de eerste en tweede prijs. Bij de eerste drie zestallen wordt gekaveld met drie schoten per schutter; bij de overige zestallen met één schot per schutter. Verder zal bij het persoonlijk kampioenschap de eerste dag geschoten worden op blokjes van 1½ cm en de volgende dag op blokjes van 1 cm. Tot slot sprak voorzitter van Hoef zijn waardering uit voor het Limburgs Schutterstijdschrift en riep de aanwezige verenigingen op om zoveel mogelijk gegevens door te geven aan de redactie zodat ook de bond E.M.M. goed over het voetlicht komt.

Piet Hermans.

De Koninklijke Schutterij Sint Elisabeth-Stokkem (4)

STOKKEM: Volgens de gravure door R. Peril uit het 17e eeuwse handschrift van H. van den Bergh.

Terwijl de zes overblijvende leden van de zogezegde stadsmagistratuur alles in 't werk stelden om de opschudding veroorzaakt door de compagnie van Sint Michel aan de kaak te stellen, bleef Hendrick Stryckers met zijn kompanen ook niet stilzitten.

Na vervelende ondervragingen op 20 juli op het stadhuis, richtte Stryckers volgend schrijven aan de prinsbisschop te Luik:

*PrinseLijke Hoogheid
Eerwaarde Heer*

Door de zeer nederige vermaning en uiteindelijk heden vertoont aan onze Weledele Hoogheid vanwege de zeer nederige ondergetekenden, komen de verschijners zich voorbehouden hier te vertonen een zeer nederige waarschuwing afgescheiden met twee stukken dienende van te weerleggen en te bewijzen de misdadige vergissingen en valsheden waarvan de zogenaamde verklaring verleden 20 juli 1775 in het stadhuis voor notaris Leenders en door deze samengesteld, vragen dat deze kriminele feiten niet ongestraft zullen blijven en dat Uwe Weledele Hoogheid zou willen uittrekken de gezegde kriminele valsheden, en zelfs de daders der deelnemers derzelve deze zeer nederige waarschuwing hier juridikt bijgevoegd.

(nr 1) in de vlaamse taal: daar de aanzoekers verklaren "sclavent point d'autre".

(nr 2) de artikelen of ondervraging of ook stuk sub 2, de verklaringen gezegd en getekend door voornoemde notaris Leenders, op welke stukken aanzeggers verklaren, in gezegde verklaring ondervraagd en onderzocht te zijn geweest, deze kriminaliteiten vol van valsheden te zijn bevonden en ten volle ontnomen en terzeldertijd overtuigd te zijn van de makers en deelhouders derzelfden.

Het is daarvoor dat de zeer nederige vermanende smekeling Uwe Weledele Hoogheid vol misachting de verklaarders aanduidt van gezegde vals verklaring, met name: Jan Vaesen zoon van Renier Vaesen, Jean Vaesen, Godfried Detige, Henry Gruyters, Jan Slootmaeckers, Mathieu Bouten, Jean Jacques Gruyters en Jean Nelis, allen burgers van Uwe goede stede Stockhem. De verschijners begrenzen deze private raad of een heer van deze of voor een notaris hiervoor bevoegd om te antwoorden onder eed op hetgeen hen zal gevraagd of ondervraagd worden.

De leggers: Hendrick en Leonard Stryckers kapitein en onderrichter van de compagnie Sint Michel van de stad Stockheim, generale samenstellers.

Zoals Stryckers schrijft, voegde hij bij de brief aan de prins-bisschop, twee afschriften nl. sub 1 bevattende een lijst genaamd: "Articles ou interrogatoires" bestaande uit 54 paragrafen, en stuk sub 2, bevattende 34 artikelen ter zijner verdediging. (De plaats die ons hier is toegemeten laat niet toe ze op te sommen). Ze geven nochtans een duidelijk beeld van de gespannen toestand die toen in Stokkem heerste onder de bevolking.

Ook de vrienden van Hendrick Stryckers meenden tot zijn verdediging een duit in het zakje te moeten doen en schreven op 7 augustus 1775 een brief aan het stadsmagistraat van Stokkem met volgende inhoud:

Gedragen door de Drie Gildebroeders aan de Kamer van de stad Stockheim, speciaal verzameld de 7 augustus 1775.

"... Wij gildbroeders vergaders, hebben met grote verontwaardiging vernomen, dat de zes overblijvende leden van onze moderne magistratuur, zich het gezag en het recht trachten toe te eigenen de compagnie van Sint Michel ook, ook genaamd: DE JONGE KOMPAGNIE, verbieden de trommel te slaan, zich te verzamelen, de vogel te schieten en zich te vermaken tijdens onze feesten, en waardoor men aanleiding heeft uitgelokt van talrijke hinder, vervolgingen en plagerijen vanwege onze jeugd, en dat de genoemde zes overblijvende leden hebben gevraagd de 29 juli II. aan zijne Hoogheid onze zeer vereerde bisschop en Prins van Luik, de vernietiging van voornoemde compagnie van Sint Michel.

Wel gehoord, wij verklaren met goed recht zo een gedrag van ophitsingen af te keuren en alles weigeren te aanvaarden wat de zes gezegde personen willen beproeven of ondernemen of wat ze reeds beproefd hebben en ondernemen aan de inwendige of uitwendige justitie tegen onze jeugd of tegen de compagnie van Sint Michel, samen tegen alle kostenen schade en volgend, willen met begrip en overeenstemming komen, wel te verstaan, door eedafneming van de jeugd van deze stad en vooral bewijzen geheel hun rechten en voorrechten van oudst gekend, het gebruik tijdens ons feest en andere dagen, en afgesproken dat dezelfde zes personen ons plotseling vandaag hebben verzameld en ons gevraagd hebben, oprichting voor te pleiten tegen onze jeugd en compagnie van Sint Michel, hetgeen alle leden van onze kamer vervolgens volledig hebben geweigerd van ons gezegde gevoel af te wijken en weigeren daarom te tekenen ...".

Ondergetekenden hebben verklaard zoals hierboven de 7 augustus 1775.

Dan volgen de namen van de ondertekenaars, zijnde: Jean Weeicken, Laurent Bouts, Paul Driessen, Jean Pellaers, Jean Steutelings, Pierre Kremers, Jean Stout-huysen (oud-burgemeester), Mathieu Lenssen, Joannes Holsaet, Arnold Luyten, Jierre Steans, Jean Steans, Jean Hommers, Jean Noubours, Jean Leenders (de oude), Jean Leenders (de jonge) en Charles Driessen.

Deze nogal complexe aangelegenheid kreeg een goed jaar later onverwacht een oplossing, toen op 27 septem-

ber 1776 het bericht verscheen van de geheime raad van het prins-bisschoppelijk hof te Luik, die liet weten dat de schutterij Sint Michel moet blijven bestaan op dezelfde manier zoals vóór 1768, op voorwaarde echter, dat zij niet met de trom mocht slaan, vergaderen of de vogel schieten zonder voorafgaande toestemming van de stadsoverheid.

Bovendien werd geeist dat de gilde zich moet gedragen volgens de wettelijke bepalingen zoals deze zijn vastgelegd in de oude edikten en usantiën, tenware de stads-overheid er anders zou over beslissen.

Wij zien ook dat het gedrag van Hendrick Stryckers door de leden van de geheime raad fel aan de kaak wordt gesteld en dat hij verplicht werd van binnen 10 dagen na het verschijnen van dit bericht, zich voor de stadsraad behoorlijk diende te verontschuldigen, en zo niet hij anders een veroordeling zal oplopen wegens ongehoorzaamheid. Ook werd Stryckers en kompanen veroordeeld tot het betalen van de helft der gerechtsonkosten.

Of Stryckers nederig zijn verontschuldigen aangeboden heeft daarover zwijgen de archieven. Een feit is echter zeker; Stryckers heeft nooit die vernedering vergeten. Toen 20 jaar later ook Stokkem door de Franse omwentelaars werd bezet, was Stryckers de eerste die zich door de grondbeginselen van de Franse Revolutie liet inspireren en ze met alle macht en ijver ging bijstaan. ('t Vervolgt).

Joannes Daamen.

GROTE TERMIJNLOTERIJ

In de periode april 1991 t/m juli 1992 zal ten bate van de aanschaf van nieuwe uniformen voor Schutterij St. Mauritius-Strucht een grote termijnloterij plaatsvinden. In deze loterij zullen slechts 750 loten worden uitgegeven. Deze termijnloterij is onderverdeeld in een drietal tussentrekkingen, twee extra trekkingen en een hoofdtrekking. De prijs per lot bedraagt Hfl 100,- eventueel te voldoen in vier 2-maandelijkse termijnen van Hfl 25,-. De termijnbetaling dient uiterlijk 15 november 1991 volstaan te zijn. Voor de drie tussentrekkingen, welke gehouden zullen worden op respectievelijk 15 november 1991, 15 januari 1992 en 15 maart 1992 worden de volgende prijzen beschikbaar gesteld:

1e prijs	Hfl 1.000
2e prijs	Hfl 500
3e prijs	Hfl 250
4e prijs	Hfl 150
5e prijs	Hfl 100

De hoofdtrekking, welke zal plaatsvinden op 15 juli 1992, omvat het volgende pakket aan geldprijzen:

1e prijs	Hfl 10.000	6e prijs	Hfl 300
2e prijs	Hfl 1.000	7e prijs	Hfl 200
3e prijs	Hfl 750	8e prijs	Hfl 100
4e prijs	Hfl 500	9e prijs	Hfl 100
5e prijs	Hfl 400	10e prijs	Hfl 100

Bij betaling ineens dingt U tevens mee naar 2 extra feestprijzen van elk Hfl 1000 welke rond Kerstmis 1991 en Pasen 1992 worden uitgeloot.

Voor deelname aan deze loterij kunt U contact opnemen met de heer W. Weerts, Strucht 77, 6305 AG Schin op Geul, tel. 04459-1339 op werkdagen tussen 18.00 en 19.00 uur. Hij zal graag alle gewenste inlichtingen betreffende de termijnloterij verstrekken.

HET JUBILERENDE GILDE

Schuttersgilde Sint Sebastianus-Sevenum is een begrip in de Limburgse schutterswereld. Dit jaar viert dit gilde met een jubileumfeest haar 400-jarig bestaan. Om hier in een paar regels het reilen en zeilen gedurende deze 400 jaren neer te schrijven is een totaal onmogelijke zaak. Enkele punten zullen er toch uitgelicht worden met de aantekening dat over de historie en achtergronden van gilde St. Sebastianus verslag zal worden gedaan in een historisch naslagwerk met veel foto's, dat ter gelegenheid van dit feest zal worden gepresenteerd.

HISTORIE

Schuttersgilde St. Sebastianus is in het bezit van zeer veel geschreven historische stukken. Waar andere schutterijen meestal een zeer oud koningszilver kunnen tonen, komen wij met een schriftelijke overlevering die teruggaat tot het jaar 1591. Onderzoek rond 1965 bracht een kasboek aan het licht waarin uitgaven en inkomsten genoteerd staan van 1766 tot 1833. In dat kasboek, gehuld in een kaft van ezelsvel, staat dat het een vervolg is van meerdere voorafgaande boeken. Ook staan er al de jaartallen 1591 - 1630 en 1637 in vermeld. Jaren later, in 1986, komt na veel naspeuringen toch nog onverwachts een van deze oudere geschriften boven water. Verwonderlijk is dat dit boek gehuld is in een gedeelte van een misboek met daarop de Paaswake. Ook hierin worden diverse jaartallen bevestigd. Omtrent de activiteiten van de schutterij St. Sebastianus, die ook de patroonheilige van de parochiekerk is, vermeldt de historie wondere dingen.

1926: V.I.n.r. Kapitein L. Hansen, Keizer J. Billekens en Koning H. Verheien

Opgericht in de 16e eeuw ter bescherming van de burgerij, was ze algemeen bekend om zijn dorstigheid. Bijna alle inkomsten werden omgezet in 'kannen generer' en 'pijpen ende tooback'. Soms werden er zelfs 'kannen gebroocken' en het netto jaarbedrag werd 'alte samen vertiert'. Jaarlijks, volgens reglement, 'sal de schutterije profiteren haeren gewoonlicken Erfcoorenpacht'. Dit reglement van de Alde Schuttencompagnie tot Sevenum is op 6 april 1699 ondertekend en door een rood lakzegel met stempel bekrachtigd door J.G.V. Baron van Wittenhorst te Horst, Heer van Sevenum. De taak van de schutten was echter meer omvattend.

Groepsfoto Schutterij St. Sebastianus-Sevenum in 1922

Zo moest men 'het Hooghwaardigste Sacrament onder die processien begeleiden' opdat er niet 'enige schandaden ofte ergernisse gegeven werden'. Voor bewaking van gevangenen 'sal ider wacht van de gemeente profiteren ende genieten twee kannen bier so gelijk altijd gebrueckelick is geweest'. 'Wanneer iemand van de schutterie comt te sterven dat sy den alte samen naest de vanden gaen ende dode ter aerden helpen so lang te vergeselschappen als die vanden naer het huys gaen'.

Zo kan men nog een hele poos doorgaan getuige de in het bezit zijnde boeken.

MARKANTE FIGUREN

Een lid dat nog steeds voortleeft bij de meeste leden van het schuttersgilde was Piet Minten, beter bekend als "Stiere Piet". Hij werd precies 100 jaar geleden geboren op 18 april 1891 en stierf in 1970. Zijn bijnaam dankte hij aan het feit dat hij als knecht werkte op een bedrijf dat als voorganger van de latere K.I. (Kunstmatige Inseminatie) kan worden gezien. Zijn bekendheid reikte zelfs verder dan de gemeentegrenzen. Naast de schutterij ging hij minstens 40 maal mee als bedevaartganger naar Kevelaar. Meer dan 50 jaar was "Stiere Piet" lid van de schut. Altijd aanwezig en vol streken. Hij begon als tamboer-maitre en op latere leeftijd werd hij vaandeldrager. Hij liep zodoende altijd voorop, het mannetje dat altijd lachte, dat kleine snorretje, de spierwitte haren en verweerde gezicht. Weer later werd hij officier. Zo liep hij nog menig keer als ze bij "Vrieten Hand", een bruin café, waren geweest als een Ivanhoe naar huis onderwijl zwaaiend met zijn sabel. Late wandelaars lachten dan luidkeels, maar gingen dan toch maar voor de zekerheid aan de andere kant van de weg lopen.

1948: Piet Minten

Om alle interessante mensen zo ruim te beschrijven is niet doenlijk. Niet onvermeld mogen echter blijven de volgende personen. De Keizersgalerij, bestaande uit Jan Billekens (1928-1931), Jan van de Pasch (1931-1962) en Teun Verhaag (1966-heden). Deze laatste is dus precies 25 jaar als keizer in functie. Verder waren daar diverse bestuursleden die gedurende zeer lange tijd het gezicht van de schutterij in Sevenum bepaalden. Chris van Enckevort, ruim 50 jaar lid waarvan 35 jaar als voorzitter samen met zijn secretaris Piet Verhaag, Fleuren Jeu, Janssen Joep, Nellen Sjeng, Kusters Hand en Boswachters Frens en noem maar op. Stuk voor stuk schitterende mensen bij en in de schut. Van deze, zoals ze bij ons genoemd worden, oude garde, is er helaas nog maar eentje overgebleven. Cox Lei(ke), de man die niets liever doet dan op een vergadering wachten op de rondvraag. Hij vraagt dan ook altijd het woord en begint steevast met: "Vrueger deeje wee det zo, of waas det zus".

DE LAATSTE 30 JAAR

De schutterij was in de late jaren 50 terug op zijn retour. Weinig leden, geen activiteit, kortom overall kommer en kwel. Aan de oude stelregel uit het statuut van 1699 "datter niemandt de schutterie en sall mogen quiteren (verlaten) tensije mit speciale oorloft der geheele schutterie" werd geen gehoor meer gegeven. Een paar oude gardisten bleven over en jawel hoor. Heel langzaam groeide er weer iets. Mondjesmaat kwam er weer wat leven in de brouwerij. In 1964 werden er zelfs al weer 'nieuwe' tweedehands uniformen gekocht. Er was weer wat rust in de gelederen. Eind jaren 60 begin 70, stapte het oude bestuur voor en na op om plaats te maken voor jonge krachten. Onder de bezielende leiding van Teun Verhaag ging het in ras tempo omhoog. Er werden fietszesdaagsen en windbukswedstrijden gehouden. Ook het zgn. plats-toepen vond plaats. Dit alles om geld bijeen te krijgen. In 1974 werd als een van de eerste in onze streek een eigen clublokaal gebouwd en wederom, maar nu splinternieuwe, uniformen gekocht. Na gedane arbeid was het goed rusten voor dit bestuur en door verhuizingen e.d. werd het roer overgedragen aan andere mensen. Deze gingen verder op de ingeslagen weg. Er kwam in 1980 zelfs een buitengewoon groot jeugd-trommelkorps van de grond met wel 37 jongens en meisjes in de leeftijd van 8 tot 13 jaar. Inmiddels is dit korps sterk verkleind en zou best enige uitbreiding kunnen gebruiken.

Dit bestuur maakte samen met de leden in 1986 de grote sprong om van een militaire schutterij over te gaan in een gilde. Na nog wat kleinere en grotere ups en downs, een gilde of schutterij schijnbaar eigen, kunnen we nu zeggen dat het St. Sebastianusgilde een 'vaste' vereniging is geworden die in alle geledingen zijn beste beentje voor zet. Dit laatste is ook de enige gezonde basis die nodig is om, samen met andere schutters, een jubileumfeest te organiseren en te vieren.

HET FEESTPROGRAMMA 1991

Met vier knallen werd op 1 januari het jubileumjaar van schuttersgilde St. Sebastianus ingeschoten. De vier schoten, elk honderd jaar aangevende, werden gelost door burgemeester Persoon, beschermheer Le Lorrain, gildevoorzitter Teun Verhaag en koning Eric Sturme. Het feestprogramma, waarvoor we iedereen willen uitnodigen, is als volgt samengesteld: Donderdag 18 april voor de echte popliefhebbers de groepen Normaal en Rôwen Heze. Vrijdagmiddag 19 april een discomiddag

voor de jeugd en 's avonds een Limburgse avond m.m.v. de Mergelländer Buben, Beppie Kraft en de Nachroave. Zaterdag 20 april een Pontificale Hoogmis met aansluitend feestmaal, presentatie historisch boek, koningschieten voor genodigden en receptie. Zondag 21 april Internationaal Schuttersfeest met deelname uit Nederlands- en Belgisch-Limburg, Noord-Brabant, Duitsland en Polen.

Voor maandag staat er dan nog een feestavond voor alle vrijwilligers op het programma zonder wiens hulp zo'n feest onmogelijk te verwezenlijken zou zijn. Voor eventuele inlichtingen: Jan Verhaag tel. 04767-2983 (privé) of 077-596300.

400 jaar..... Sta daar eens even bij stil.

J. Verhaag.

Hoofdman H. Verhaag, Koning E. Sturme, Beschermer Ch. à la Lorrain en Keizer A. Verhaag.

KLEINERE BOLLETJES: WEL OF GEEN OPLOSSING

Reeds enkele jaren, schuttersvrienden, krijgen schietwedstrijden vaak pas op de 2e, 3e of zelfs 4e dag hun winnaar. Beter materiaal en meer oefenen zijn hier de 'oorzaak' van. Op zich is dit mooi maar hier staat tegenover dat er buiten de winnaar(-s) en enkele verplichte aanwezigen vaak niemand meer aanwezig is om de overwinning mee te vieren. Dit doet zich voor bij persoonlijke wedstrijden, om de een of andere beker, als ook bij bondsschuttersfeesten. Ook het O.L.S. heeft hier al mee te kampen.

Schietwedstrijden dienen ook om de onderlinge band en saamhorigheid in stand te houden of te verbeteren; het schietresultaat alleen is niet heilig. Wij zijn geen schietverenigingen maar schutterijen, broederschapen en gildes die nog wat anders hoog te houden hebben als het (schiet-)resultaat alleen.

Om de wedstrijden sneller hun beslag te laten krijgen, wordt terecht gezocht naar mogelijkheden om de moeilijkheidsfactor te vergroten. Tot nog toe alleen door gebruik van kleinere punten $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ cm. Gezien de resultaten die reeds geboekt zijn met deze punten, kunnen we niet spreken van een geslaagd experiment. Een kleinere ringkorrel en het nodige oefenen zorgen ervoor dat de wedstrijden nog veel te lang duren. In theorie (kleinere trefkans) klopt alles, maar het feit dat

er bij persoonlijke wedstrijden zomaar 200 punten van $1 \times 1 \times 1$ cm op satéstokjes afgeschoten worden, moet ons toch aan het denken zetten; om nog maar niet te spreken van de vele honderden treffers meer op de punten van $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ cm.

Ook het feit dat ouderen of schutters met minder goede ogen grote problemen kunnen hebben met deze punten en hierdoor misschien afhaken, wat schuttersgebeuren betreft, is een slechte zaak.

Maar er zijn andere mogelijkheden om ons doel te bereiken. Bijvoorbeeld geen zestallen meer maar negentalen (misschien zelfs twaalfallen).

Tot eind veertiger jaren werd er op het O.L.S. met drietalen geschoten, daarna met zestallen en waarom kunnen we nu niet met negentalen gaan schieten?

Het zwakke punt in ieder schietteam is zonder meer de druk op de schutter om niet te mogen missen; de zenuwen de baas blijven. Alle schutters die in een A-zestal staan kunnen ongetwijfeld allemaal hun punten afschieten, maar door deze druk en de zenuwen gaat er altijd wel eens iemand in de fout en die kans is in een negental groter dan in een zestal en het moet toch voor een kleinere vereniging mogelijk zijn om minstens één negental op de been te brengen (bijvoorbeeld voor het O.L.S.).

Practisch is een negental goed mogelijk bijvoorbeeld 9×4 schoten, waarbij de laatste schutter de onderste twee punten links en rechts van de lat afschiet om te voorkomen dat er van onder naar boven gegaan moet worden. Ofschoon dit ook weer verzwarend kan werken. Voor het O.L.S. betekent dit 32 bomen om 160 schutterijen de eerste korpsronde te laten doen in misschien iets meer tijdsbestek (vergeleken met nu is eigenlijk dan een ronde van 18 punten gekaveld) maar met wel een gegarandeerde grotere zifting. Na indeling voor de kaveling en het plaatsen van nieuwe harken, kan er verder gekaveld worden.

Men zou nog verder kunnen gaan door uniforme richtmiddelen in te voeren.

Een staande korrel werkt zonder meer verzwarend, anders schoten we nu niet bijna allemaal met een ringkorrel. Ook een uniforme diopter zou op z'n plaats zijn. Problemen of iets wel of iets niet optisch is, zouden dan opgelost zijn.

In vele sporten worden ook materialen, modellen e.d. voorgeschreven. Bij ons gebeurt dat ook maar de tolerantie is misschien te groot. Niemand wordt benadeeld als alles hetzelfde is.

Deze mogelijkheden zijn best de moeite waard om serieus te bestuderen en hebben op de lange duur zeker meer succes dan kleinere punten. Het is mij niet te doen om een schuttersfeest om 7 uur 's avonds "uit" te hebben, integendeel zelfs, maar om een oplossing te zoeken voor de vele dagen kavelen. Dit lange kavelen doet de animo bij een groot deel der schutters geen goed. Wij moeten daarom geen oplossing zoeken die over enkele jaren weer aangepast moet worden. Wij moeten nu een duidelijke keuze nemen. Misschien is deze keuze dan niet voor iedereen even goed aanvaardbaar, maar het is dan wel een oplossing die in het belang is van het grootste deel van het Limburgse schutters- en gildewezen.

Dit is de taak van bestuurders van elke schutterij afzonderlijk, de schuttersbonden en natuurlijk de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

Met vriendelijke schuttersgroeten, W. Peulen, Voorzitter Bussen-Schutten Broederschap van St. Martinus-Neer.

JONG MUZIEKTALENT IN NIEUWENHAGEN SCHRIJFT STERREN VAN DE HEMEL

Tamboer Raymond Collaris van schutterij Koningin Wilhelmina-Nieuwenhagen viel enige tijd geleden een hoge eer te beurt. Het door de 19-jarige gecomponeerde 'Eleven Stars', een mars voor drumbands, werd door de overkoepelende muziekorganisatie SAMOS officieel toegevoegd aan het repertoire voor de 1e divisie. Geen geringe prestatie van de jonge amateur-componist, die hiermee eens te meer aantoonde over hoeveel talent het Limburgse Schutterswezen beschikt.

O.L.S.-1990: Raymond Collaris fungeert hier als tamboer tijdens de opening voor de vaandelmars.

Dat de Limburgse drumbands nationaal en internationaal een aardig toentje meespelen, wordt tijdens ieder concours opnieuw bevestigd. Niet zelden komen de muzikanten en muzikantjes met vlag en wimpel naar huis. De moeilijkheidsgraad van de gespeelde stukken en de wijze waarop deze worden uitgevoerd, grenzen zeker in de hoogste divisies aan het professionele.

Daardoor laat Raymond zich echter niet uit het veld slaan. De 1e jaars student informatica aan de Hogere Technische School te Heerlen draait thuis op zijn kamertje gewoon een plaatje met popmuziek en laat zijn inspiratie op het notenpapier vloeien. En of dat nog niets is, produceert hij dan meteen maar een zogeheten directiepartij. Dan heeft hij tenminste alle stemmen tegelijk op papier staan.

Opmerkelijk daarbij is dat Raymond geen noemenswaardige muziekstudie heeft gevolgd. 'Ooit heb ik een maand op de muziekschool gezeten', aldus de jonge Collaris, 'maar dat beviel me niet echt. Het echte werk, dat wil zeggen het musiceren in de harmonie van Schinveld en de drumband van Nieuwenhagen vind ik veel leuker. Waarschijnlijk heb ik het in mijn bloed. Mijn vader speelde in de politiekapel en was daarnaast, evenals vele anderen in mijn familie, lid van de schutterij. Ook hij heeft ooit een zelfgecomponeerd stuk ingediend ter beoordeling, maar dat werd niet gehonoreerd. Mij is dat nu wel gelukt'.

Hoewel reeds menigeen Raymond Collaris heeft geadviseerd om zijn talent op het conservatorium verder te ontwikkelen, ziet hij daar weinig heil in. 'In de informatica is immers een betere boterham te verdienen', zo merkt hij dienaangaande laconiek op.

Jos Gerits, Spaubeek.

't MESTREECHS RIZZJEMINT

Ondanks het feit dat we nog een jonge schutterij zijn, houden wij toch onze jaarlijkse schietwedstrijd voor de beste schutter van het jaar. Deze keer heeft dit plaatsgevonden op zondag 21 oktober 1990 bij onze vrienden van schutterij St. Laurentius te Spaubeek.

De afspraak was, dat de wedstrijd om half twee zou beginnen, maar om één uur waren de meeste schutters al aanwezig. Nadat er een pilsje met onze vrienden was gedronken en de laatste nieuwtjes waren uitgewisseld, trok iedereen naar de schietboom.

Besloten werd, dat zou worden geschoten op blokjes van 1,5 x 1,5 x 1,5 cm. Er deden 21 schutters mee aan de strijd; onder deze schutters waren 5 dames die probeerden hun mannetje te staan.

Na de eerste ronde bleven 14 schutters over die verder mochten strijden. Bij de volgende ronde bleven 7 schutters overeind en na de laatste ronde op 1,5 x 1,5 x 1,5 cm bleven 5 schutters over.

In verband met de invallende duisternis werd besloten om te gaan schieten op blokjes van 1 x 1 x 1 cm. Toen kwamen de mensen met stalen zenuwen naar voren en tot slot bleven 3 schutters over. Na een spannende strijd werd uiteindelijk eerste, en dus schutter van het jaar 1990, niemand minder dan Diana Schrijnemakers. Jawel, een vrouw had de mannen verslagen!

Diana, nogmaals van harte proficiat met het behaalde resultaat.

Hieruit blijkt toch weer, dat de heren in het zand hebben moeten bijten en dat zij zich door een dame naar de tweede plaats hebben laten verwijzen. Maar, heren schutters, ik geloof dat wij als mannen daar niet meer onderuit komen. Ook de ouderen onder U zullen het er moeilijk mee hebben dat de vrouwen zo langzamerhand niet meer weg te denken zijn uit het schutterswezen. Maar heren, ook bij andere groepen zoals politie, leger, (bus) chauffeurs etc zijn de vrouwen in opkomst. Dus als schutters kunnen wij niet meer achter blijven. Geloof mij heren, het schutterswezen zal een nog grotere bloei te zien geven als moeder de vrouw mee kan gaan doen aan andere werkzaamheden dan alleen maar zilver poetsen voor de heren.

L.M. Oosterbosch, Maastricht.

IN SOEST NOG STEEDS EEN ACTIEF SCHUTTERSILDE

De meeste Nederlanders gaan er nog steeds vanuit dat schutterijen en gilden alleen maar voorkomen in de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. De provincie Utrecht, en wel in de gemeente Soest, telt ook nog een actief schuttersgilde. Dit gilte draagt de naam: Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest.

Zover historisch valt na te gaan, vindt dit gilte zijn oorsprong in de 14e eeuw. In die tijd was het een broederschap, die naast het zich inzetten voor de gemeenschap van Soest, zoals nog steeds in de statuten als doelstelling is opgenomen, ook een civiele taak vervulde. Deze civiele taak is in de loop van de 15e eeuw overgedragen aan de schout en schepenen, die optraden namens de landheren en voor hen het gerecht uitoefenden. Al vanaf het ontstaan van het gilte was het gilte in bezit van landerijen, die het aan zijn leden verpachtte. Ook nu bezit het gilte nog meer dan 10 hectare landerijen.

Het Groot Gaesbeeker Gilde kent ruim 450 gildebreeders. De criteria om lid te worden van het gilte en zich "in te kopen" zijn nog steeds gebaseerd op de oudst bekende statuten, die in het jaar 1560 werden bekrachtigd. Deze criteria zijn: 1. Minimaal 19 jaar oud. 2. Woonachtig zijn in Soest. 3. Geboren zijn in Soest. 4. Van onbesproken gedrag zijn en 5. Lid zijn van de Rooms-Katholieke gemeenschap van Soest.

Een gildebroadener kan desgewenst ook zijn vrouw inkoop, die dan gildezuster wordt, zij mag niet deelnemen aan het Koningschieten en ook mag zij niet de vergaderingen van het gilte bijwonen. Ongeveer 400 gildezusters zijn er bij het gilte ingeschreven.

Jaarlijks organiseert het gilte een schuttersfeest, waarbij volgens oud gebruik door de gildebreeders op de vogel (papegaai) wordt geschoten. Het Koningschieten vindt plaats op de laatste zondag van augustus. Rondom dit Koningschieten worden jaarlijks, in het kader van de Gildefeesten Soest, tal van activiteiten georganiseerd door en voor de Soester gemeenschap, die inmiddels meer dan een week in beslag nemen. Deze activiteiten, zij dienen te passen binnen de doelstellingen van het gilte (namelijk het bevorderen van de gemeenschapszin), zijn o.a. schietwedstrijden, een ouderenmiddag, een feest voor de jeugd, volksspelen, volkspaardenfeest, kinderspelen, muziek- en dansavonden alsook sportieve evenementen als gildeloop, toertochten, wandeltochten. Deze sportieve evenementen worden georganiseerd door plaatselijke verenigingen. In 1991 vinden de gildefeesten plaats in de periode 18 tot en met 27 augustus en wel op het gildeterrein de Blaak aan de Ferdinand Huycklaan te Soest.

Door het jaar heen organiseert het gilte tal van andere activiteiten, zoals kaart-, sjoel- en schietavonden. Eén van de hoogtepunten tijdens het gildejaar is de viering van het feest van de patrones van het Soester gilte St. Agatha, rondom 5 februari. Na een gildemis in een van de 5 Soester parochiekerken, wordt er voor de leden en de plaatselijke gemeenschap een ontmoetingsmiddag georganiseerd.

Sinds 1 januari j.l. is het gilte ook in het bezit van een eigen 'gildehuis', alwaar op termijn een vaste ontmoetingsplaats zal moeten ontstaan voor de gildeleden.

Het gilte bezit ook een uit meer dan 50 personen bestaand gildekorps met tamboers, hoornblazers, vendeliers en schutters. Dit gildekorps verricht tal van representatieve taken van het gilte tezamen met bestuur en Koningspaar. Daarnaast verzorgt dit korps een eigen inbreng bij de gildevieringen door het jaar heen.

Het Groot Gaesbeeker Gilde is aangesloten bij de Noordbrabantse Federatie van schuttersgilden en maakt als zodanig onderdeel uit van de Kring van Schuttersgilden "Land van Cuijk". Het Soester gilte neemt jaarlijks verschillende keren deel aan de Gildedagen in Brabant. In de afgelopen decennia heeft het Soester gilte zelf ook een aantal keren een gildedag georganiseerd. Voor de laatste keer was dat in 1987. Toen werd er een landjuweel georganiseerd, waaraan werd deelgenomen door bijna honderd gilden uit geheel Brabant. Rondom deze gildedag werd een 17 dagen durend spektakel georganiseerd onder de titel "Landjuweel Soest 1987". Meer dan 40 Soester verenigingen hebben hieraan meegewerkt. Als grote en bijzondere activiteiten kunnen worden genoemd een Internationaal Folkloristisch Dansfestival, een Historische Optocht met tientallen groepen, een Zangkorenavond met 14 Soester koren en een Concours Hippique.

Soest, januari 1991
Secretariaat Groot Gaesbeeker Gilde.

*"Groot Gaesbeeker Gilde of
Sint Aechten Schuttersgilde van Soest"*

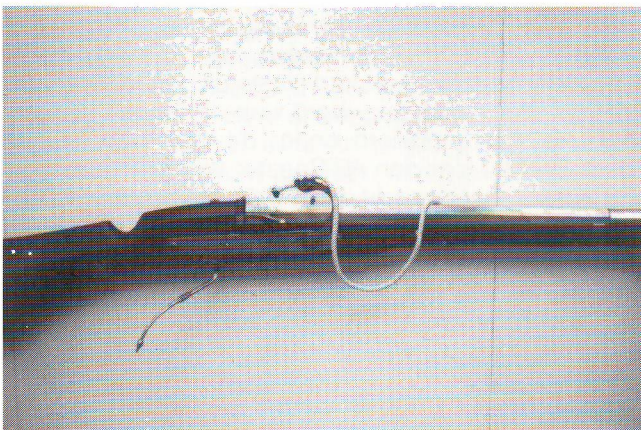
DE KLEINE GESCHIEDENIS DER EERSTE VUURWAPENS

Het buskruit

De geschiedenis der vuurwapens begint met de uitvinding, of was het een toevallige ontdekking?, van het buskruit. Wie het heeft uitgevonden of ontdekt heeft is ook vandaag nog niet met zekerheid gekend. Zeker, men noemt steeds de naam van een Duitse monnik Berthold Schwartz als de uitvinder van het buskruit, dat ook zwart kruit wordt genoemd. Maar zelfs al staat er in de Duitse stad Freiburg een standbeeld van deze monnik, tot op heden is het niet bewezen dat de man ooit heeft bestaan. Feit is dat op een goede dag, in een zeer ver verleden, het buskruit er was. En met het buskruit als drijvende kracht lag de weg open voor nieuwe wapens. Er bestaan geschriften en tekeningen die ons bewijzen dat er in het begin van de 14e eeuw primitieve kanonnen die stenen en pijlen konden wegslingeren door de kracht van het ontbrandend buskruit. Een dergelijk primitief kanon staat afgebeeld op een geschrift van de Engelsman Walter de Milimete die huiskapelaan was van de Engelse prins Edward III (1312-1377). Als Koning Edward III regeerde hij van 1327 tot 1377. Als Koning van Engeland begon hij in 1339 de Honderdjarige Oorlog tegen de Franse Koning Philips. Het was in deze oorlog dat voor het eerst doelmatig gebruik werd gemaakt van vuurwapens.

De haakbus

Als oudste gekende vuurwapen hebben we de haakbus. Het was een zeer primitief handvuurwapen. Een korte, aan een zijde gesloten buis, bevestigd op een stok. Aan de bovenkant van de buis en nabij het gesloten einde zat een smal gaatje, het 'zundgat' of ontstekingsgat. Aan de onderkant, op de stok bevestigd, een haak. Deze haak diende om achter een borstwering de terugslag op te vangen. Het wapen werd langs voor geladen met een hoeveelheid buskruit, een verdichtingsprop en een projectiel. Dat kon net zo goed een steen als een bol ijzer zijn. Door het zundgat werd het kruit ontstoken bij middel van een gloeiend ijzer, een brandend stuk hout of een smeulend lont.

Lontslotgeweer – Foto: Guido Tiessen-Mechelse Kolve-
niersgilde.

Wie kan schutterij Oranje Nassau-Roermond helpen aan foto's of gegevens uit het verleden van de schutterij. Aanbiedingen bij de secretaris p/a Schubertstraat 6, NL-6044 SP Roermond, Tel. 04750-29667.

Het lontslotgeweer

Na verloop van tijd werd de primitieve haakbus verbeterd door de loop langer te maken en hem te bevestigen op een lade met kolf, die het mogelijk maakte het wapen aan de schouder te brengen, de terugstoot op te vangen en het wapen langs de loop te richten op het doel. Het zundgat werd verplaatst naar de zijkant en omgeven door een pan die een bepaalde hoeveelheid ontstekingskruit kon bevatten. Deze pan werd dan ook afgesloten met een deksel. Het lont werd gevat in een S-vormige arm en door middel van een trekker naar het ontstekingskruit gebracht in de pan dat op zijn beurt de ontsteking van de lading mogelijk maakte. Daar het wapen zeer zwaar was liet men het bij het afvuren rusten op een vork. Waarschijnlijk verschijnen de eerste lontslotgeweren op de slagvelden in het begin van de 15e eeuw. Zij kregen de naam van 'musketten' en zowel de Engelse benaming 'musket' als de Franse 'mousquet' zorgden er voor dat de dragers dezer wapens de geschiedenis in gingen als 'musketiers'.

Jacob de Geijn, musketier omstreeks 1600.

Zij waren in het gevecht niet te benijden, want er waren meer dan 30 bewegingen nodig vooraleer het wapen schietklaar was. Een musketier droeg over de schouder een band met een twaalfal kokertjes die elk het nodige kruit voor een schot bevatte, een zak met kogels, een kruitfles met een voorraad kruit om de lege kokertjes bij te vullen. In de hand droeg hij naast het wapen de gaffel om het wapen bij het schieten te ondersteunen en een brandende lont die nooit in de onmiddellijke omgeving van het buskruit mocht komen wilde de musketier zichzelf niet in de lucht laten vliegen. Voor het geval dat zijn troep overrompeld werd, had hij ook nog een degen om zich te verdedigen. Het lontslotgeweer bleef algemeen in gebruik tot op het einde van de 16e eeuw.

Jan G.H. Ulrichs, Zonhoven.

DE PERS EN HET LIMBURGS SCHUTTERSWEZEN

Wanneer we een aantal grotere schuttersfeesten uit onze provincies analyseren, dan blijkt dat het succes van een schuttersfeest vaak bepaald wordt door de mate waarin de pers betrokken werd bij dit schuttersfeest.

Regelmatig is het Limburgse Schutterswezen opgeroepen meer gebruik te maken van het medium pers, laats-telijk nog door Bob Degol tijdens het Schutterstreffen voor de Limburgse media. De Limburgse pers is er ook bij gebaat. De resultaten van deze oproepen komen nu duidelijk naar voren; enkele voorbeelden.

1. Herzilein. De introductie van het liedje Herzilein, gevolgd door het veelvuldig draaien en zelfs meezingen van Omroep Limburgverslaggevers Lei Meisen en Nico Jessen, zorgde er voor dat maar liefst 15.000 platen verkocht werden binnen een half jaar in Limburg. In de andere provincies was de plaat nauwelijks te koop. De 'Limburgse topper' bereikte daardoor de 52ste plaats op de Top-Honderd in Nederland.

Dat Herzilein nog steeds erg populair is, blijkt uit het feit dat de plaat wekelijks meermalen te horen is bij een van de programma's van Omroep Limburg en bij tal van schuttersactiviteiten.

2. Overzicht artikelen schutterswezen in Limburgse kranten.

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift beschikt over alle artikelen die in de Nederlands-Limburgse dagbladen verschenen sinds de oprichting van het tijdschrift. Reden om eens een vergelijking te maken tussen het aantal artikelen in 1989 en 1990. In onderstaand overzicht zijn geen aantallen opgenomen van Belgisch-Limburgse kranten en de vele week- en streekbladen, ook werden geen advertenties, zeer korte mededelingen of overlijdensaankondigingen meegeteld.

Overzicht aantallen:	1989	1990
Januari	32	37
februari	21	24
maart	36	38
april	36	61
mei	107	113
juni	70	119
juli	64	78
augustus	75	102
september	71	75
oktober	38	27
november	35	27
december	19	17

Analyse: Ofschoon de meeste maanden in de jaren 1989 en 1990 een nagenoeg gelijk aantal artikelen te zien geeft, is voor het grotere aantal in april 1990 geen verklaring te geven. Voor de maanden juni, juli en augustus 1990 is wel een verklaring te geven.

De organisatie door een Nederlands-Limburgse schutterij van het O.L.S., geeft in de Nederlands-Limburgse kranten een duidelijke verhoging te zien van het aantal artikelen over het Limburgse schutterswezen (juni en juli 1990). Ook het opmerkelijk grotere aantal in augustus 1990 komt grotendeels voor rekening van OLS-winnaar Brunssum.

Conclusie: Het aantal artikelen dat handelt over het Limburgse Schutterswezen in de Nederlands-Lim-

burgse kranten neemt over het algemeen toe. Zouden wij het aantal artikelen van het Europees Schutterstreffen in 1989 te Valkenburg hierop in mindering brengen, dan mogen we zelfs spreken van een forse toename van de verslaggeving in de Nederlands-Limburgse pers.

3. Loodprobleem. Reeds drie maal heb ik in het Limburgs Schutterstijdschrift het loodprobleem aan de orde gesteld. Op 26 januari bracht dagblad De Limburger en het Dagblad van Noord-Limburg het probleem in alle edities. Gelet op de vele positieve reacties mogen wij blij zijn dat de Limburgse media met ons meelevend en het probleem onderschrijven.

Wim Pijpers.

LOODPROBLEEM - Reacties -

Loodprobleem. Een journalist, die het Limburgse Schutterswezen goed gezind is, las het artikel "Loodprobleem" in het vorige nummer. Met deze en andere informatie stelde hij een artikel samen en publiceerde dit op 26 januari in alle edities van De Limburger en het Dagblad van Noord-Limburg.

De reacties die ik op dit artikel mocht ontvangen waren over het algemeen zeer positief. Het grootste deel zag in het artikel terecht een noodkreet; een belangrijk stuk Limburgse cultuur dreigt verloren te gaan als op korte termijn de milieuwetgeving onverkort van toepassing wordt verklaard op het Limburgse Schutterswezen.

Een ander deel betrof het aanhalen van waarschuwingen en voorstellen die men reeds 10, 12 of zelfs nog meer jaren geleden had gedaan in de richting van de bonden en de OLS-Federatie. Toen al wilde men actief meedenken en droeg men suggesties aan als alternatief voor het lood; helaas vernamen deze mensen nooit iets van hun bestuurders. Een Koninklijk Besluit, aangevende dat loden kogels geen gevaar vormen voor dieren als ze in weiden terecht komen, behoorde ook tot de inzendingen. Ja, zelfs een aanbod om kogelvangers te produceren tegen een zeer schappelijke prijs en naar de wensen van de OLS-Federatie.

Ook waren er twee 'negatieve' reacties. Eén reactie kwam er op neer dat men mij verweet de naam van de schutterij niet genoemd te hebben die al enkele jaren 98% van de verschoten kogels inzamelt en de inzamelers daarvoor jaarlijks huldigt. Bovendien zou dit artikel in de krant slapende honden wakker maken. Men kan zich inderdaad de vraag stellen wie er nog steeds slaapt als men ruim twaalf jaar geleden reeds officieel gewaarschuwd is. De andere reactie was een 'excuus'; het inzamelen van kogels zou onder bepaalde omstandigheden een bijna onbegonnen zaak zijn. Het artikel in de krant zou milieu- en faunafans een dienst bewijzen.

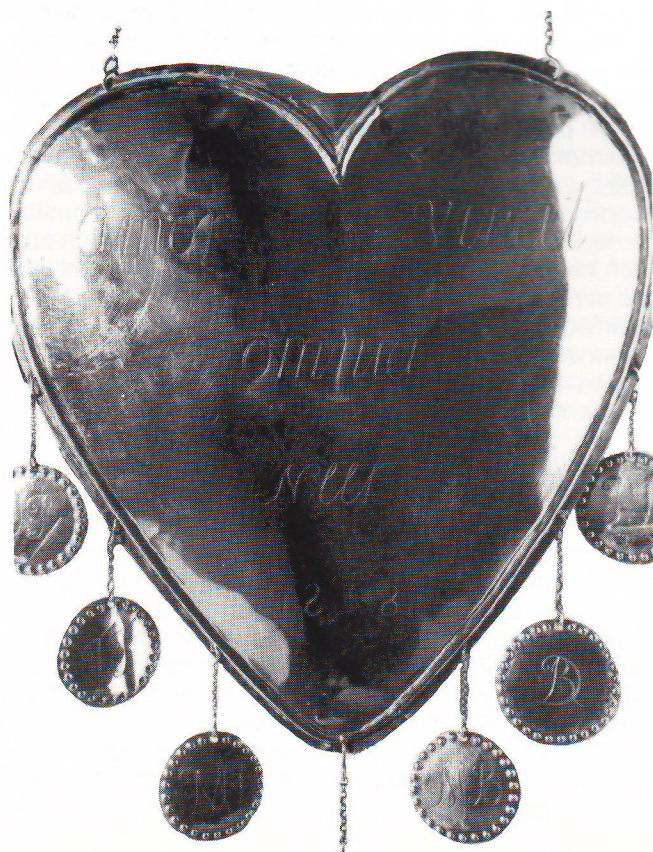
Samenvattend zou ik willen zeggen: Goede ideeën die ook van belang kunnen zijn voor de rest van het Limburgse Schutterswezen moet men niet voor zich houden, maar van de daken schreeuwen. Als dat gebeurd was vanaf het begin dat de Limburgse schutterijen in kennis waren gesteld van een komende aanscherping van de milieuwetgeving, dan waren er nu misschien goede alternatieven geweest. De zorgen waarmee de OLS-Federatie nu (m.i. onnodig) opgepadeld wordt, hadden dan achterwege kunnen blijven. Het alternatief (een kogelvanger etc.) zal onnodig veel geld gaan kosten en zal de doodsteek kunnen betekenen voor veel schutterijen.

Wim Pijpers.

HET ZILVER VAN DE SACRAMENTSSCHUTTEN

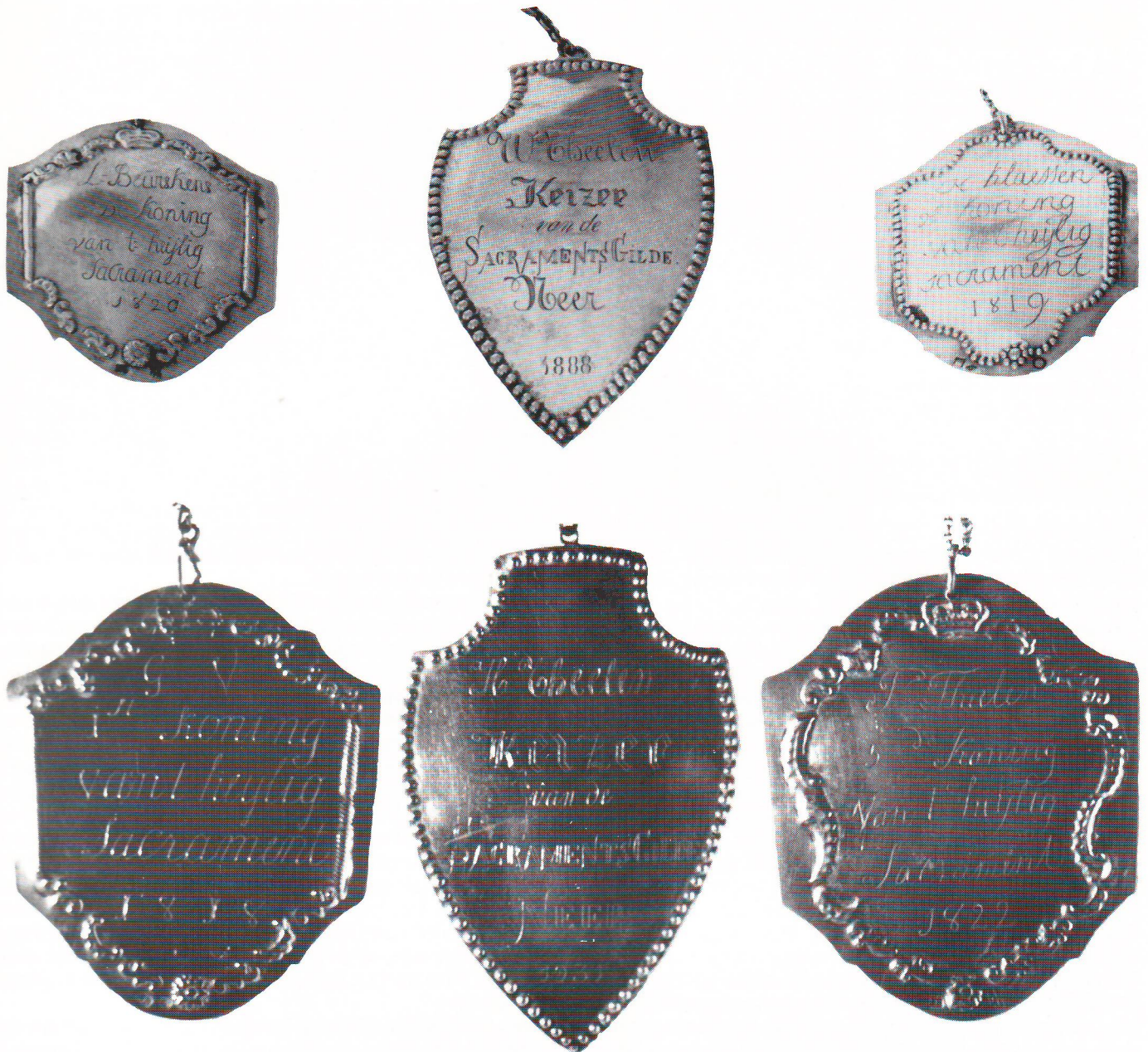
Zoals een echte schutterij betaamt had ook de pas in 1818 opgerichte Sacramentsschutterij haar zilver. Het grootste en meest in het oog springende is een groot hartvormig borstschild met daarop de tekst 'Amor vincit omnia Neer 1818' (Liefde overwint alles). Beneden aan de punt van dit schild hangt een ovaal en kleiner schild met daarop als voorstelling de pelikaan, die zijn jongen voert met zijn eigen bloed, symbool van de eucharistie en dus van het H. Sacrament. Deze twee stukken zijn waarschijnlijk kort na de oprichting vervaardigd, immers de andere schilden zijn er allen op een of andere wijze aan bevestigd. Onder aan de pelikaan heeft men later en op provisorische wijze een medaille gehangen met de jaartallen 1813 en 1815. Deze niet van zilver zijnde medaille is vermoedelijk geschonken door een lid van de schutterij, die deelgenomen had aan de twee veldtochten tegen Napoleon.

Aan de grote borstplaat hangen een achttal eenvoudige plaatjes met alleen daarop de initialen van leden van de schutterij. Het zijn, in alfabetische volgorde: 'MB, MN, JT (met een vlag), JT (met een pen), TT en Dr of RD. Wie zich achter deze initialen verbergen is niet met honderd procent zekerheid te zeggen. Met de lijst van namen van de oprichters van de schutterij in de hand dachten we allen achterhaald te hebben. Allereerst de T's in het rijtje. Dit kunnen natuurlijk bijna alleen maar Theelen's zijn: TT is kapitein Theodorus Theelen, JT met vlag is vaandeldrager Joannes Theelen, JT met pen de thesaurier of penningmeester Joannes Theelen, rest nog een JT en dit zal dan wel de overblijvende tweede luitenant Joannes Theelen zijn geweest.

Komen we tot de andere op te lossen initialen. MB is eerste luitenant Mathijs Beurskens, JVH is het lid Jan van Helden, MN het lid Mathias Nijs en het ietwat onduidelijk DR of RD zal wel definitief DR zijn en dan staan voor de commandeur (Theodorus) de Raedt. De plaatjes met initialen zijn dus allen geschonken door de oprichters van de schutterij. Van de elf oprichters ontbreken er echter drie en wel JS (Jan Spee), PG (Peter Gorissen) en RVL (Reinier van Lier). Gevreesd moet worden dat deze plaatjes in de loop der tijden verloren zijn gegaan.

Op zijn rug droeg de koning (of keizer) het eigenlijke koningszilver, te beginnen echter met een oprichtingschild simpel vermeldende 'Neer 1818'. Daarna beginnen de koningsplaten. De eerste koning schonk gelijk twee platen: 'GV 1ste Koning 1818' en 'GV 1ste Koning vant heylig sacrament 1818'. Jammer genoeg staat niet de volledige naam op de platen zodat we niet meer weten hoe hij heette. Van de tweede koning is gelukkig wel de naam vermeld en ook hij schenkt de schutterij twee platen: 'H.Claassen den 2 Koning' en 'H.Klaessen 2 Koning vant heylig sacrament 1819'. Zoals men ziet nam men het in die tijd nog niet al te nauw met de spelling van de achternamen.

Ook de volgende persoon schenkt weer twee schildjes, maar deze keer doet hij dat omdat hij twee opeenvolgende jaren koning is geweest: 'L. Beurskens 3 De Koning van t heylig sacrament 1820' en 'L. Beurskens 4 De Koning van t heylig sacrament 1821'. Keizer is Beurskens niet mogen worden. In 1822 is namelijk eindelijk een lid van de familie Theelen koning: 'P. Theelen 5de Koning van t heylig sacrament 1822'. Wie diens opvolger was is niet bekend. Deze schenkt alleen een schildje met simpelweg 'De 6 Koning van t H. Sacrament 1824'. P. Theelen is het in ieder geval niet geweest want hij wordt in 1824 weer koning 'P. Theelen 7de Koning van t heylig sacrament 1824' en 'P. Theelen 7de Koning 1824'. Was Theelen drie maal achter elkaar koning geweest dan had hij zich in 1824 vast en zeker keizer genoemd! Frappant is wel dat het schild van de zesde koning ook het jaartal 1824 geeft evenals dat van de zevende koning en dat geen enkel schild het jaar 1823 vermeldt. Misschien dat in 1823, door welke oorzaak dan ook geen koningsschieten heeft plaatsgevonden en men het een jaar later heeft gehouden.

Mogelijk is ook dat men zich bij het graveren van het jaartal vergist heeft. Opvallend is wel dat hierna de schilden met namen en jaartallen van de koningen stoken.

Op de volgende grotere plaat moeten we dan veertien jaar wachten en weer is een Theelen de gulle geveer: 'Wm. Hu. Theelen 17de Ko 1838'. Daarna duurt het nog eens vijftig jaar voordat een van de schutters zilver schenkt, maar dan is er ook alle aanleiding toe: men heeft een keizer in hun midden, en hoe kan het ook anders, hij behoort ook tot de familie Theelen: 'W. Theelen Keizer van de Sacramentsgilde Neer 1888'. Nog één keer schenkt hierna nog iemand een plaat, andermaal ter gelegenheid van een keizerlijk schot, natuurlijk ook nu weer een Theelen: 'H. Theelen keizer van de Sacramentsgilde Neer 1931'.

J.H. Hanssen, Neer.

Bron: Rondom het Leudal, nr. 47 jaargang 12 oktober 1987.

ADRESWIJZIGINGEN

Secretariaat St. Lucie-Nederweert wijzigen in: L. van de Voort, Rendierenlaan 18, 6034 RS Nederweert-Eind, tel. 04951-26258.

Wijziging secretariaat St. Barbara-Meerssen in: Jef Jacobs, 6231 LC Meerssen, tel. 043-642273.

Verhuizing secretaris St. Sebastianus-Ell naar: Hazelaarstraat 2, 6011 RS Ell.

Verhuizing secretaris St. Michaël-Thorn (M. Deckers) naar: Sleestraat 4, 6017 CA Thorn. Tel. 04756-2113.

Huisnummer- en postcodewijziging St. Ambrosius-Kinrooi in: Weertersteenweg 201, 3640 Kinrooi.

Idem redactielid Werner Smet in: Breeërsteenweg 124, 3640 Kinrooi.

Verhuizing redactielid Piet Hermans per 1-4-1991 naar: Hegstraat 13, 6001 EW Weert.

E.G.S.-NIEUWS

Nieuwjaarsreceptie. Op zondag 27 januari hield de president van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden Kurt Ortmann een Nieuwjaarsontvangst.

De dag werd ingezet met een H. Mis in de kapel van de H. Catharina van Siena te Astenet. Na afloop begaf het gezelschap zich naar de Hubertushal in Lontzen voor de receptie en het Nieuwjaarsconcert.

In zijn toespraak ging Kurt Ortmann eerst in op de zeer onstabiele situatie waarin de wereld zich op dit moment bevindt. Hij sprak de hoop uit dat deze situatie zich spoedig gunstig zou ontwikkelen en dezelfde broederschap te zien zou geven die er ontstaan was door het samensmelten van de twee Duitslanden.

Ten aanzien van de EGS was hij zeer duidelijk; één grote activiteit eens in de vier vond hij té gering om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen. Deze dreigende toon in de Nieuwjaarstoespraak hadden de aanwezigen niet verwacht van de nieuwe president. Ook kondigde Ortmann aan de Nieuwjaarsbijeenkomsten op afwisselende locaties te laten plaatsvinden in de toekomst.

Na Ortmann was het de beurt aan Bob Degol als president van het Overlegorgaan EGS-België. Bob maakte trots melding van de ontplooiing van 'zijn overlegorgaan'. De voorspoedige voorbereidingen voor het 9e EST in 1992 in Genk, de contacten met enkele schutterijen in de Oostbloklanden. Ook de aanstelling van twee praesessen (Ds Dr. Christiaan Vonck en Pater Karel de Wilde, proost van de conventie van schuttersgilden) betitelde hij als belangrijke aanwinsten voor zijn overlegorgaan. Beide geestelijke voormannen zullen op 28 april a.s. in de kapel van de H. Catharina van Siena te Astenet worden geïnstalleerd door de bisschop van Den Bosch, Mgr Terschure.

De uitspraken van Bob Degol waren voor Kurt Ortmann reden om te beklemtonen dat hij trots was om deel te mogen uitmaken van het overlegorgaan België. "Ik zou wensen dat alle overlegorganen van de EGS zo goed gestructureerd waren en zo goed werkten", aldus Kurt Ortmann.

De afgevaardigde uit het Sauerland haastte zich om te komen vertellen dat zijn overlegorgaan ook zeer goed was en tweede stond wat het aantal leden betreft.

Opmerkelijk was de geringe opkomst; nauwelijks 100 personen. Bovendien was het grootste deel afkomstig uit de onmiddellijke omgeving van Lontzen.

Pelgrimstocht Europese schutters. De EGS nodigt alle schutters uit om deel te nemen aan een pelgrimstocht naar de kapel van de H. Catharina van Siena te Astenet op 28 april a.s. De pelgrims kunnen vertrekken in Lontzen, Walhorn of Hergenrath om 10.45 uur. Om 11.30 uur volgt dan een plechtige H. Mis in de kapel. Tijdens de H. Mis zullen ook de zilveren kruisen gewijd worden die als trofeeën zullen worden aangeboden tijdens de aansluitende schietwedstrijden. Voor nadere gegevens kunt U terecht bij Albert Janclaes tel. 087-65.64.96.

Wim Pijpers.

Schutterij St. LUCIE

Traditioneel viert schutterij St. Lucie op 13 december haar patroonsfeest. In de praktijk komt dit neer op een viering op de meest nabij zijnde zaterdag. Het is ook gebruikelijk dat dit feest aanvangt met een Eucharistieviering in de parochiekerk van Nederweert-Eind, waaronder dodenherdenking en welke besloten wordt door een 'last post' door een der hoornblazers van het meewerkende klaroenkorps.

Ook tijdens de H. Mis wordt door het klaroenkorps en de majoretten met aangepaste muziek opgetreden. Verder doet de voorzitter enige voorgebeden en herdenkt nominatief de overleden leden. Ook wordt in de H. Mis medewerking verleend bij het collecteren en het uitreken van de communie.

Na de plechtigheid in de kerk trekt de schutterij, voorafgegaan door de majoretten en het klaroenkorps, naar zaal Smolenaers waar het feest wordt voortgezet. Zo ook weer op 15 december j.l.

Aangekomen in de feestzaal, heette voorzitter Timmermans de aanwezigen hartelijk welkom. In het bijzonder gold dit voor de voorzitter van de schuttersbond E.M.M., de heer van Hoef, de genodigden en de vier jubilarissen. Dit waren dit jaar: Miranda Wijen, die tien jaar bij het majoretten was, J.H. van Mierlo en P.M. Moonen die 25 jaar lid waren en G.M.F. en L.M. Knapen die 40 jaar lid waren.

Aan de 10- en 25-jarige jubilaris Tjeu Moonen werd door de voorzitter een tinnen herdenkingsbord uitgereikt. Jan van Mierlo, die onlangs is overleden, verkreeg de onderscheiding posthuum. De 40-jarige jubilarissen kregen een verzilverde plaquette met op de achterzijde hun naam en in het kort hun schuttersverleden. Aan de dames werden bloemen aangeboden.

E.e.a. werd vergezeld door loffelijke woorden van de voorzitter, waarbij hij de verdiensten van de jubilerende leden op bloemrijke wijze schetste.

Vervolgens verkreeg de heer van Hoef in zijn hoedanigheid van bondsvoorzitter het woord en reikte hij aan Miranda Wijen de onderscheiding en de oorkonde van de LBT/FKM uit en aan Tjeu Moonen reikte hij de zilveren draagmedaille van de O.L.S.-federatie met oorkonde uit. Lei Knapen kreeg voor zijn 40-jarig lidmaatschap de gouden O.L.S.-medaille met oorkonde en ten slotte verkreeg Frits Knapen de gouden O.L.S.-medaille met kroon. Dit laatste omdat Frits naast zijn 40-jarig lidmaatschap ook nog ruim 38 jaar de functie van secretaris-penningmeester had vervuld.

Hierna volgde een kleine receptie, waarna een dansavond en een koud buffet het geheel besloot.

G. Knapen, secretaris.

KONINGSHERINNERINGS- MEDAILLE VOOR SCHUTTERIJ ST. JOSEPH-WAUBACH

Gedurende het afgelopen schuttersseizoen ontstond bij onze schutterij het idee om een eigen Koningsherinneringsmedaille te laten vervaardigen. De suggestie en inspiratie van de medaille en het ontwerp komen van schutterijlid Wim Pelzer.

De aanleiding hiertoe kwam door het feit dat de bestaande verzilverde medailles van onze koningen, die elk jaar wordt uitgereikt, niet aan de gestelde eisen voldeden. De medailles bleken niet bestand te zijn om permanent op het uniform gedragen te worden. Daardoor verkeerden deze medailles in een niet bepaald fraai-ogende toestand.

De schutterij hechtte grote waarde aan de uitvoering van de medaille en stelde als voorwaarde dat de betreffende medaille kwalitatief duurzaam moest zijn. Van het model heeft men er vervolgens een grote hoeveelheid laten vervaardigen, waardoor de onkosten van de jaarlijks terugkerende medaille geringer worden. (De medaille is nu zelfs nog goedkoper als de bestaande verzilverde medaille).

Beschrijving: De medaille bestaat uit het logo van de schutterij -de patroonheilige van de schutterij en de parochie Waubach (St. Joseph met in de armen het kindje Jezus) geflankeerd door het schutterssymbool (een schutter met een zware buks in de aanslag)-. De ondergrond bestaat uit een wit veld met brede rode band waarin de tekst staat: Schutterij St. Joseph Waubach 1888. Het geheel wordt gecompleteerd met een goudkleurige bies, evenals de tekst die ook goudkleurig is. Aan de achterkant van de medaille wordt vervolgens de naam van de koning en het jaartal gegraveerd, met als bijzonderheid dat als men de koningstitel prolongeert dit jaartal erbij wordt gegraveerd. Zodoende blijft men de beschikking houden over één goede herinneringsmedaille, wat het totaalbeeld op de schuttersuniform rustig en eenvoudig houdt tussen de andere medailles. De gehele medaille is geëmailleerd zodat de levensduur aanmerkelijk verlengd wordt en de kleuren in optimale conditie blijven.

Het eindresultaat getuigt werkelijk van eclatant vakmanschap van zowel ontwerper Wim Pelzer alsmede de fabrikant van dit bijzonder kleinood.

Inhaalslag. Besloten werd om naast de koning 1990/91 (Jan Erens), ook de "ex-koningen" (die nog lid zijn van de schutterij) alsnog te voorzien van deze prachtige medaille. De uitreiking geschiedde tijdens de jaarvergadering op 12 januari j.l. aan:

Frans Nievelstein-2e Luitenant-Koning 1960 en 1989

Martin Eppels-Kolonel-Koning 1976

Frank Hanssen-2e Luitenant-Koning 1977

Johnny Paliska-2e Luitenant-Koning 1979

Men Admiraal-2e Luitenant/wapenmeester-Koning 1981

Piet Vervuren-Soldaat/2e Wapenmeester-Koning 1982

Wim Pelzer-1e Luitenant/ontwerper-Koning 1984

Martin Evertz-Sergeant-Koning 1985 en 1987

Hub Huntjens-Korporaal-Koning 1986

Een spontane ovatie barstte los onder de schuttebroeders als bewijs voor het grote succes dat deze medaille nu reeds is.

Martin Evertz-Waubach.

Voor afbeelding koningsherinneringsmedaille Schutterij St. Joseph-Waubach, zie Limburgse Schuttersagenda 1991.

LEZERSPOST

Geachte redactie

Naar aanleiding van uw vraag uit het schutterstijdschrift no 9, blz 17 waarbij u wilt weten wie het overzicht van de OLS-feesten heeft samengesteld in de periode 1893-1901 kan ik u het volgende mededelen:

In de feestgids die werd uitgegeven t.g.v. het 50-jarig bestaan van de OLS-Federatie op 5 en 6 september 1987 staat op blz 23 en ik citeer: "Ondanks de nog niet exact vast te stellen feiten komt grote bewondering en dank toe aan de oud-voorzitter van de jury, de heer F.B. van de Ven, die zich met niet aflatend elan verdiept heeft in de geschiedenis van het OLS-feest en heeft weten vast te leggen in welke plaatsen enkele jaren vóór en vanaf 1902 het OLS-feest werd georganiseerd. In de feestgids voor het feest 1964, georganiseerd door St. Salvius te Limbricht, schreef de heer v.d. Ven een artikel met als titel: "Een korte wandeling door de geschiedenis van het OLS-feest". Hij gaf daarbij ook het overzicht van de plaatsen waar dit feest werd georganiseerd. Bij het raadplegen van de archieven van de bibliotheek van de gemeente Roermond worden de volgende jaartallen gekonstateerd: 1882 Neeroeteren en 1884 Neeritter".

Hieruit blijkt dat overste v.d. Ven degene is die het overzicht heeft samengesteld.

Met schuttersgroet, drs. ing H. Beckers secretaris schutterij St. Nicolaas-Susteren.

BEELDEN VAN SCHUTTERS- PATRONEN OP MERKWAARDIGE TENTOONSTELLING TE SINT-TRUIDEN

In het Provinciaal Museum voor Religieuze Kunst te Sint-Truiden liep van 1 september tot 11 november 1990 een hoogstaande en uiterst belangrijke tentoonstelling, die als titel "Laat-gotische beeldsnijkunst uit Limburg en Grensland" meekreeg (1). De expositie belichtte de beeldsnijkunst in het Maasland en de aangrenzende gebieden, aan weerskanten van de rivier, van ca. 1380 tot ca. 1550. Het lijvige boek dat naar aanleiding van de tentoonstelling werd uitgegeven bevatte naast enkele geschiedkundige en kunsthistorische inleidingen en de catalogus van de 95 getoonde beelden, ook een snelinventaris van maar liefst 644 beeldsnijwerken, die in het betreffende gebied en in de bestudeerde periode tot stand kwamen. Onder dat indrukwekkend aantal heiligenbeelden komen twee typische schutterspatronen voor, namelijk St.-Joris en St.-Sebastiaan.

Van de zeven beelden van St.-Joris van Kappadocië zijn er vier die de legendarische ridder voorstellen te paard, terwijl hij in gevecht is gewikkeld met de draak. Vooral de haakbusschietters of kolveniers kozen hem tot hun beschermheilige. De meeste beelden zijn dan ook herkomstig van een dergelijke schuttersvereniging.

Volgende beelden van St.-Joris te paard in gevecht met de draak komen in de publikatie voor: St.-Joris (Maas-

land, ca. 1540-1550), uit de St.-Joriskapel te Alken; St.-Joris (Mechelen, ca. 1520), uit de St.-Odulphuskerk te Borgloon; St.-Joris (Maasland, 1520-1530; door brand vernield, 1965), uit de St. Laurentiuskerk te Brustem; St.-Joris (Maasland, 1540-1560), uit de St.-Lambertuskerk te Neeroeteren. Ook de staande voorstelling van St. Joris van Kappadocië komt in het bovengenoemde naslagwerk ter sprake: St.-Joris (Maasland, vermoedelijk 1450-1460), uit de O.L.Vrouwekerk te Oostham; St.-Joris (Gelre, Meester van Elsloo, ca. 1515), thans bewaard in het Louvremuseum te Parijs; St.-Joris (Gelre, Meester van Elsloo, ca. 1490-1500), afkomstig van Lövenich (D.), thans bewaard in het Schnütgenmuseum te Keulen.

Van de tien laat-gotische beelden van St.-Sebastiaan zijn er acht, waar het tafereel van zijn marteling centraal staat. Er bestaan inderdaad betrekkelijk veel beelden van die heilige, maar er is maar weinig afwisseling in zijn voorstelling. Acht beelden tonen dus St.-Sebastiaan, doorboord met vele pijlen, die de boogschutters van keizer Diocletianus, op het marsveld te Narbonne, op hem afschoten. Er werden vaak zoveel pijlen door de beeldhouwers in de St.-Sebastiaansvoorstellingen gebracht dat de heilige, die steeds jong is voorgesteld, in de middeleeuwen met een egel werd vergeleken. Het was echter niet met deze marteling dat hij ter dood werd gebracht. Hij genas immers op wonderbare wijze van zijn wonden; later werd hij opnieuw gevangen genomen en onthoofd. St.-Sebastiaan was niet alleen de patroon van de handboogschutters, maar hij werd ook, samen met St.-Antonius, St.-Kristoffel en St.-Rochus, vereerd als beschermheilige tegen de gevreesde pest.

Volgende beelden stellen St.-Sebastiaan naakt voor, vastgebonden aan een boom en met pijlen doorzeefd: St.-Sebastiaan (Maasland, 1540-1550), uit de St.-Aldegondiskerk te As; St.-Sebastiaan (Limburg, 1500-1520), uit de St.-Laurentiuskerk te Bocholt; St.-Sebastiaan (Maasland ca. 1500), uit de St.-Kwintenskerk te Gelingen; St.-Sebastiaan (Maasland, 1540) van de St.-Sebastiaansgilde te Grote Brogel; St.-Sebastiaan (Limburg, atelier van de Meester van Oostham, 1530-1550), uit de St.-Trudokerk te Helchteren; St.-Sebastiaan (Limburg, 1530-1540), uit de St.-Martinuskerk, te Houthalen; St.-Sebastiaan (Limburg, 1530-1540), uit de St.-Martinuskerk te Meeuwen; St.-Sebastiaan (Gelre, atelier van de Meester van Elsloo, ca. 1515-1520), uit de St.-Lambertuskerk van Neeroeteren; St.-Sebastiaan (Maasland, 1520-1530), uit de St.-Trudokerk te Wijchmaal.

Onder de geïnventariseerde laat-gotische heiligenbeelden komt St.-Sebastiaan tweemaal voor in wapenrusting: St.-Sebastiaan, met boog en staf (Limburg, 1520-1530), uit de O.L.Vrouwekerk te Oostham; St.-Sebastiaan, met boek en pijlen (Limburg, 1500-1520), uit de Kapel van O.L.-Vrouw van Loreto te Bolderberg-Zolder, thans bewaard in het kasteel Vogelzang, te Zolder. De St.-Sebastiaansbeelden van As en Wijchmaal en dat van de Schutterij van Grote Brogel maakten in 1988 deel uit van de succesrijke tentoonstelling "Schuttersgilden in Maasland en Kempen" (Peer, 2-19 juni 1988) (2).

Drs Jan Gerits.

(1) C. CEULEMANS, R. DIDIER en J. GERITS, Laat-gotische beeldsnij kunst uit Limburg en Grensland, Sint-Truiden, 1990, XII-308 blz., ill.

(2) J. GERITS, Tentoonstelling "Schuttersgilden in Maasland en Kempen", een stijlvolle gebeurtenis, in: Limburgs Schutterstijdschrift, nr.1, dec. 1988, blz. 15 en 17.

St.-Sebastiaan, voorgesteld als jonge man, vastgebonden aan een boom en met pijlen doorboord. Een hond vleit zich neer aan de voeten van de martelaar. Het beeld, dat zich in de St.-Lambertuskerk van Neeroeteren bevindt, zou ca. 1515-1520 zijn uitgevoerd in het atelier van de Meester van Elsloo.

OLS-Federatie

Het bestuur van de OLS-Federatie roept alle schutterijen op die hun nieuwe federatiebewijzen nog niet hebben ingeleverd ter plasticering, dit zo spoedig mogelijk te doen. Verenigingen die niet in het bezit zijn van de nieuwe federatiebewijzen kunnen van deelname uitgesloten worden. De nieuwe federatiebewijzen moeten ingeleverd worden bij de heer Jan Kessels Vloedmolenweg 27 6039 RX Stramproy. De onkosten bedragen Hfl 0,75 per federatiebewijs.

ONDER DE SCHIETBOOM

ST. SEBASTIANUS-SPEKHOLZERHEIDE

Lex Koken is schutterskoning 1990. Geteisterd door zeer slechte weersomstandigheden vond op 2 en 4 juni het koningsvogelschieten plaats. Na ruim 7 uren schieten en 232 schoten wist Lex de eer voor zich op te eisen. Bij de dames werd Berthie Radix, na 163 schoten, voor de 3e keer in successie gehuldigd. Bij het kasteleinschieten ging de eer naar Hub Maasen en naar Tini Pouwels.

Het Koningspaar van St. Sebastianus-Spekholzerheide in vol ornaat. Foto: Bert Meijis Akerstraat 104A Kerkrade-West.

SCHUTTERIJ SINT LAMBERTUS-LOUWEL KONINKLIJK!

Sedert verleden jaar mag de schutterij Sint Lambertus-Louwel zich "koninklijk" noemen. Aandacht werd hieraan besteed in de pers in de maand november.

Hoe oud deze schutterij juist is weet men niet met zekerheid, maar 1577 is een betekenisvol jaartal. In de kerkrekeningen spreekt men toen van "schutters" en "bruers van Sinte Lambrecht".

Na de tweede wereldoorlog werd de schutterij heropgericht. In 1969 werd het O.L.S. gewonnen en toen dacht men er aan de titel "koninklijk" aan te vragen. Met een tiental jaren verschil is het dan nu toch zover. Proficiat!

(zie de foto in L.S. nr 9 pag. 38, foto gemaakt door fotostudio Kiek-Tilburg).

ST. MARTINUS-HOUTHEM ST. GERLACH

Tijdens de op 23 oktober gehouden ledenvergadering werd de heer Camille Oostwegel benoemd tot "Generaal Provoost". De generaal provoost was ten tijde van de oprichting van deze schutterij, dus rond 1600, een belangrijk persoon. Hij stond rechtstreeks onder de Geweldige Provoost (Raadspensionaris) en was alleen aan hem verantwoording schuldig. Mishaagde je de generaal provoost, dan kon die je zonder vorm van proces laten ophangen (Aardige jongen!).

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift feliciteert schutterij St. Martinus-Houthem St. Gerlach met haar prachtige clubblad. In januari verscheen nummer 1 van jaargang 10. De schutterij voorziet met haar Informatie- en Mededelingenblad de leden van actuele en historische informatie. De redactie van het LS mocht reeds meerdere malen dankbaar gebruik maken van deze waardevolle informatiebron. Ga zo door!

ST. SEBASTIANUS-SUSTEREN

De reeds langere tijd met opheffing bedreigde schutterij St. Sebastianus-Susteren (niet bij een bond of de OLS-Federatie aangesloten) kreeg eind november van het gemeentebestuur te horen dat ze geen financiële bijdrage zullen krijgen voor de aanschaf van een nieuwe buks.

In Susteren krijgen muziekverenigingen (hiertoe worden ook de schutterijen gerekend) jaarlijks een bepaald bedrag per instrument-spelend lid en per uniformdragend lid. Daarnaast ontvangen de verenigingen een basisbedrag dat bedoeld is als tegemoetkoming in de algemene en alle andere kosten. B en W zijn van mening dat de schutterij had moeten sparen en gelden had moeten reserveren voor de Hfl 10.000 kostende buks.

Onnodig te vermelden dat het moeilijk voor een bestuur is om gelden te reserveren of te sparen als de vereniging slechts enkele leden telt. Een wat soepelere houding van het gemeentebestuur zou de schutterij misschien meer levensvatbaarheid kunnen geven.

ST. SEBASTIAAN-ST. HUIBRECHTSLILLE

De drumband van de Kon. Schutterij St. Sebastiaan behaalde in 1990 niet alleen een gouden medaille op het wereldmuziekconcours in Kerkrade, maar werd ook Belgisch kampioen, Limburgs kampioen en kampioen der lage landen. De drumband won al vier keer goud in Kerkrade, even zovele malen waren zij Limburgs kampioen, drie keer waren ze kampioen der lage landen en drie keer behaalden ze de Belgische titel.

Burgemeester Kelchtermans zei daarom terecht in zijn toespraak: "Dergelijke uitzonderlijke resultaten zijn slechts mogelijk dankzij een algehele inzet en vriendschap van alle leden. Organisatietalent en volharding voltooiden het succes. Heel de gemeente is fier op de St. Sebastiaansgilde die de beste en een der mooiste van het land is".

TE KOOP: Breugeliaanse uniformen.

In prima staat, tegen elk aannemelijk bod.
Te bevragen bij St. Ambrosiusgilde-Lommel,
tel. België 011-54.17.71.

SINT MARTINUS-BORN

In november 1985 werd na een periode rustende te zijn geweest schutterij St. Martinus-Born heropgericht. Op de jaarvergadering van 1986 trad de vereniging toe tot de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.

Op 21 juli a.s. staat de schutterij voor de taak het bondschuttersfeest te organiseren. Het laatste georganiseerde schuttersfeest van dezelfde grootte werd gehouden in 1959 ter gelegenheid van het 350-jarig bestaan van schutterij St. Martinus.

Na de heroprichting werd op een zolder de administratie van dit jubileumfeest teruggevonden. Hierin vonden we interessante gegevens. In 1959 was er aan uitgaven Hfl 2241,61. Het bondsschuttersfeest in 1991 wordt groot op Hfl 40.000 aan uitgaven.

In 1959 werd de bierverkoop gegund aan de heer Moors uit Grevenbicht; per hectoliter verkocht bier ontving de schutterij Hfl 30, per fles limonade een dubbeltje. De uitbater droeg zorg voor twee buffetten, 400 stoelen met bijbehorende tafels en voldoende personeel.

Verschonken werd op 30 augustus 1959: 580 liter bier en 635 flessen frisdrank waarvoor de schutterij Hfl 237,50 ontving. De koffietent werd bemand door leden van de boerinnenbond; bij hen kon men een kop koffie met een broodje of een gekookt ei kopen. De opbrengst van deze tent was Hfl 155,29. Een feestpaviljoen en kiosk werd niet geplaatst. Wel was er een ballengooien schiettent en werden er ballonnen verkocht. Op de feestweide schoten de deelnemende verenigingen onderling een concours uit: de eerste prijs was Hfl 150, de tweede prijs Hfl 75 en de derde prijs Hfl 50. Aan inleggelden werd Hfl 540 ontvangen. Tevens werden de gebruikelijke bijwedstrijden afgewerkt. De benodigde geluidsinstallatie kostte Hfl 37,50. Vergunningen kostten Hfl 58,69 en aan de jury werd Hfl 35 uitbetaald. Al met al bedroegen de inkomsten in 1959 Hfl 4243,84. Na aftrek van alle onkosten bleef er Hfl 2001,90 over.

Tweeëndertig jaar later zal er wel een feestpaviljoen en kiosk geplaatst worden, bier en frisdrank komen nu uit koelwagens, bij het eetbuffet is een enorme verscheidenheid aan eetwaren en snacks te koop, op drie avonden zal een orkest spelen, er zullen voldoende parkeerplaatsen zijn, ook is er gedacht aan omkleedruimtes voor de vrouwelijke deelnemers en natuurlijk aan wc-units. Het schieten gebeurt op een moderne wijze en men moet rekening houden met een verscherpte wetgeving.

Hieruit moge blijken dat het schuttersfeest in 32 jaar van een weidefeest uitgegroeid is tot een feest van omvang, voorzien van alle gemak en luxe die bij deze moderne tijd hoort.

H. van Beek, secretaris.

STADSSJÖTTERIE ST. ROSA-SITTARD

Op zondag 25 november hield deze schutterij een open dag t.g.v. haar tweejarig bestaan. Op die dag werden alle eigendommen van de schutterij de burgerij tentoongesteld. Helaas bleef de belangstelling iets achter bij de verwachtingen, maar de aanwezigen konden genieten van de diaklankbeeldserie van Jean van Nunen en Wiel Zeelen en de overige uitgestalde schuttersattributen.

Op vrijdag 4 januari hield schutterij St. Rosa een Nieuwjaarsinstuif in het Ecrivissehuis. Doel van de avond was het bevorderen van de verbredering tussen de sjötte die elkaar in het winterseizoen niet al te vaak zien. Ook werden er uniformen geshowd, want de Sjadssjötterie wil in 1992 met nieuwe uniformen voor de dag komen. Verder werden de nieuwe leden voorgesteld aan de 'oude' kern; zij werden tijdens deze gezellige avond al meteen in de groep opgenomen.

ST. HUBERTUSVIERING

Bij schutterij St. Hubertus-Manestraat Molenbeersel liet men het feest van St. Hubertus op 3 november j.l. niet ongemerkt voorbijgaan.

De feestavond werd ingezet met een eucharistieviering in de parochiekerk van Molenbeersel. E.H. pastoor Coenen schetste het leven van St. Hubertus en verwees naar het ree met gouden kruis dat aan het altaar stond opgesteld en door de schutterij in alle fierheid in de optochten wordt meegedragen. De H. Mis werd verzorgd door de leden van de schutterij; jachthoornschal zette de viering veel luister bij. In aanwezigheid van SAS-voorzitter Bob Degol, Mejuffrouw Josee Elst, Bondsvoorzitter Jan Grondelaers en leden van de schutterij herdacht men de afgestorvenen van de vereniging. Met de brodenwijding werd de misviering besloten.

De feestavond ging verder in de feestzaal 'Willenhof', waar 4 schuttersvrienden door de bondsvoorzitter een medaille kregen opgespeld voor hun lang lidmaatschap. Zilver voor Vleeshouwers Mathieu (30 jaar) en Janssen Mathieu (31 jaar). Goud voor Timmermans Leo (40 jaar) en goud met kroontje voor Hermans Winand (54 jaar). Na de huldiging van de leden nodigde de voorzitter iedereen uit aan de feesttafel. Nadat de magen goed gevuld waren, opende het Koningspaar de dans waarna een gezellig samenzijn volgde tot diep in de nacht.

V.l.n.r. Jaak Beijnsberger-secretaris, Jef Baens-voorzitter, Winand Hermans, Jan Grondelaers-Voorzitter Bond Maas en Kempen, Mathieu Vleeshouwers, Mathieu Janssen en Leo Timmermans.

Tekst + foto: Leenders Theo, bestuurslid.

EEN ORIGINEEL KADO?
GEEF EEN ABONNEMENT OP HET
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT!

SINT AMBROSIUSGILDE-LOMMEL

In december vierde de schutterij Sint Ambrosius uit Lommel haar 175ste verjaardag. Zaterdag werd een gildemis opgedragen door Pastoor Raemaekers. Op zondag had een receptie plaats in het Cultureel Centrum De Hanekamp, waar voorzitter Jan Vandenboer de geschiedenis van de gilde schetste.

Burgemeester van Velthoven dankte de gilde van Lommel voor hun medewerking aan de viering LOMMEL 1000 en hij opende de tentoonstelling met het losmaken van de drie gildesluiers.

Tijdens de drukbezochte receptie haalden de vertegenwoordigers van de beide andere Lommelse gildes herinneringen op aan het unieke schuttersfeest in mei.

De gildeleden van St. Ambrosius bezorgden hun voorzitter Jan Vandenboer het embleem als verdienstelijkste lid van het jaar. Echtgenote Huguette Nyens kreeg een pop van een gildefiguur.

SINT MARTINUS-KINROOI 40 JAAR

Op zaterdag 24 november vierde schutterij St. Martinus het 40-jarig bestaan, na de heropricting in 1950. Deze viering had plaats in het eigen nieuwe schutterslokaal. Voorzitter Jan Houben heette de genodigden welkom en gaf een overzicht van de werking. De schutterij is natuurlijk veel ouder (bestond reeds in 1680). De archieven van de oude schutterij werden vernield door brand op het oude gemeentehuis van Kinrooi. Na de heropricting werd alles keurig bijgehouden. Zo noteerde men in de beginjaren hoeveel missers men schoot en of de schutter "zat" of "niet zat" was. Dit waren 10 "magere" jaren. Men is nu bezig aan de 10 "vette" jaren met heel wat successen. Zo behaalde de drumband o.a. goud en zilver op het Wereld Muziek Concours te Kerkrade in 1985 en 1989. Hét hoogtepunt was het winnen van het O.L.S. te Stramproy in 1986 en de organisatie van een prachtig O.L.S. te Kinrooi in 1987.

Burgemeester Hubert Brouns feliciteerde de schutterij van de "Broekhoek" om de intense werking en overhandigde de schaal van de gemeente.

Jef Sniijkers, ondervoorzitter van de Bond Maas en Kempen, bracht Meester Creemers in herinnering en preeste de feestvierende schutterij om haar prachtig geheel dat, naar hij hoopte, nog zou uitbreiden met enkele vendeliers.

Pastoor Sevens zegde daarna dat hij reeds lang gepreekt had tijdens de H. Mis, maar wees toch nog op de verbondenheid der schutters en op het weldoende effect van een verbroedering "aan de toog".

Huldiging der verdienstelijke leden

Twee pioniers bij de heropricting, Jean Houben senior en Christ Coolen, werden omwille van 40 jaar lidmaatschap gehuldigd samen met hun echtgenotes die in de bloemen werden gezet. Verder werden volgende drumbandleden onderscheiden: Boudewijn Stals (18 jaar), Mark Vrolix en Jan Houben (17 jaar), Gilbert Bakkers (16 jaar), Patrick Steensel (15 jaar), Stefan Sniijders en Freddy Steyvers (10 jaar), Ilse Jacobs, Sonja Jacobs, Frank Segers en Ria Verstraten (8 jaar) en Erik Stals, Ludo Ilsbroeks en Rik Kwaspens (6 jaar).

Wij wensen de schutterij, na een periode van wat interne moeilijkheden, alle succes voor de toekomst. Met de aansluiting van 11 jongeren bij de drumband is de opvolging weer voor een deel verzekerd!

Werner Smet.

BUSSEN SCHUTTEN-NEER

Broederschap St. Martinus uit Neer, ook wel de Bussen Schutten genaamd, werden op 10 december door de gemeenteraad verblijd met een subsidie van Hfl 31.625 als bijdrage in de kosten van een nieuw schutterslokaal en een kogelvanger aan de weg Waye.

De leden van de Bussenschutten zorgden voor een originele stunt bij gelegenheid van het zilveren huwelijksfeest van hun voorzitter op 18 januari. Terwijl Toos en Wim Peulen een H. Mis bijwoonden, veranderden enkele schutten het achtertuinje van de familie Peulen in een echt schietterrein. Wim en Toos wisten de stunt zeer te waarderen.

Toos en Wim Peulen, gefotografeerd op het kleinste schietterrein ter wereld. Foto: Peter Wijnands.

ONS GENOEGEN-SIEBENGEWALD

Met 230 tegen 260 werd deze schutterij op eigen terrein verslagen door schuttersgilde St. Antonius Abt uit Ayen. Een drietal, bestaande uit H. Siebers, M. Poen en T. Dekkers, wist wel beslag te leggen op de eerste prijs in de categorie individueel.

EENDRACHT-PAPENHOVEN

Schutterij Eendracht telde eind 1990 nog maar 15 leden. Door vergrijzing, verhuizing naar een andere accommodatie en andere interesses bij de leden nam het aantal leden van deze 116-jaar oude schutterij af. Aangezien de banden van de schutterij met Papenhoven en Grevenbicht goed zijn, werd een ontmoetingsmiddag georganiseerd op 30 december met als doel een aantal nieuwe leden te werven. Helaas heeft dit niet één nieuw lid opgeleverd, aldus voorzitter G. Wijshoff. Het bestuur van de schutterij blijft naar nieuwe leden zoeken.

ST. JOHANNES-ST. CLEMENS MERKELBEEK

De schutterij St. Johannes St. Clemens uit Merkelbeek gaat dit jaar in de plaatsen Merkelbeek, Jabeek en Binglegrade de zomerkermis organiseren. De reden van dit unieke initiatief is gelegen in het feit dat kermisexploitanten het niet meer rendabel vonden om hun attracties in de drie dorpen op te stellen.

De schutterij vindt dat de inwoners recht hebben op een kermis en niet de dupe mogen worden van deze beslissing van de kermisexploitanten.

(LS: Een prima voorbeeld dat navolging verdient. Hieruit blijkt overduidelijk de broederschapsgedachte).

ST. GEORGIUS EN ST. SEBASTIANUS-BEESSEL

19 januari. Met de ondertekening van een overeenkomst tussen schutterij St. Georgius en St. Sebastianus en de Stichting Draaksteken Beesel krijgt die stichting de opdracht om in 1995 dit zevenjaarlijkse folklorefeest te organiseren. Namens de schutterij ondertekende voorzitter Jan Goertz.

ST. PAULUS-EPEN

Schutterij St. Paulus had een goed schuttersjaar. Het solistenconcours te Epen werd een geweldig succes; gewonnen door een lid van St. Sebastianus-Klimmen. Niet alleen de vele schietwedstrijden waren voor onze schutterij succesvol. Ook bij de schuttemis, de dodenherdenking, de processie en de hulding van de jubilarissen was de schutterij voltallig aanwezig. Hoogtepunt vormde het koningsvogelschieten. Na een spannende strijd wist grenadier Frank Sprooten bij het 241ste schot de laatste resten naar beneden te halen. Het toeristenkoningschieten werd gewonnen door G. Blockstone. Tijdens de jaarvergadering op 25 januari (feestdag van St. Paulus-bekering), werd een minuut stilte in acht genomen voor het verlies van ons gewaardeerd lid Twen Keijenberg. Voorzitter Mordang stelde dat Twen steeds daar was, waar de schutterij hem nodig had; dat hij moge rusten in vrede. Tijdens deze vergadering werd grenadier-guide Ed Hesdal benoemd tot officier-2e luitenant, Hub Schijns werd bevorderd tot 1e luitenant en de heren Fr. Notermans, J. Schijns en J. Vonken werden benoemd tot guide. De heer H. Notermans, commandant, werd gehuldigd voor zijn 40-jarig lidmaatschap. Voor de drumband zullen er in de loop van dit jaar nieuwe trommen worden aangeschaft.

J. Vandenberg.

ST. MARTINUS-SINT MARTENSVOEREN

Op 18 augustus zal de schutterij het 23e Verbroederingsschuttersfeest organiseren in St. Martensvoeren. Vele Limburgse schutterijen hebben reeds deelgenomen aan dit feest in het verleden.

De wisselbeker 1990 ging naar St. Sebastianus-Grote Brogel. Welke schutterij maakt een uitstapje naar de prachtige Voerstreek en tracht de wisselbeker 1991 mee naar huis te nemen?

Indien Uw schutterij deelneemt, zal onze schutterij, in de kledij van de Zwitserse Garde, aanwezig zijn bij een schuttersfeest van Uw schutterij.

Voor nadere inlichtingen kunt U terecht bij secretaris E. Vroonen Veurzerveld 28B 3790 VOEREN, tel. 041-81.05.08.

ST. SEBASTIANUS-KLIMMEN

Tijdens de patroonsdag op 20 januari werden de schietkampioenen van 1990 geëerd. Piet Lamers ontving goud, Jo van Summeren ontving zilver en Math Gerards ontving brons.

ST. SEBASTIANUS-HEERLEN

Riet Fleuren van St. Thomas van Aquino is niet langer de enige vrouwelijke voorzitter van een Limburgse schutterij. Sinds kort heeft zij gezelschap gekregen van Marij Holtus uit Heerlen. Tijdens de laatste jaarvergadering van de Stadsschutterij St. Sebastianus-Heerlen werd Marij (42) gekozen tot voorzitter, Marij is daarmee de eerste vrouwelijke voorzitter in het bijna 500-jarig bestaan van de schutterij.

Voor Marij betekent de nieuwe functie een uitdaging. Ze gaat met extra inzet aan het werk omdat de Stadsschutterij in september de organisatie heeft gekregen van het DrielandenSchuttersTreffen.

Marij blijft als marketentster de schutterij vergezellen.

TE KOOP: 25 complete gilde-uniformen, merk PISA-Eindhoven. Deze bestaan uit: Rode jas met blauwe mouwen afgezet met goudgalon, witte manchetten, wit befje en zwarte hoed met struisvogelveer. Blauwe broek tot onder de knie, rozetten voor onder de knie en voor op de schoenen. Lichtblauwe kniekousen en 5 gele sjerpen met zwarte bies. Te aanvaarden na medio mei. Verdere informatie bij schutterij St. Antonius-St. Petrus Baarlo, tel. 04707-2433.

450 JAAR SCHUTTERIJ ST. SEBASTIANUS-MARGRATEN

Op 1 maart j.l. opende het jubileumcomité van schutterij St. Sebastianus-Margraten met een reunie een serie feestelijkheden die in het kader staan van het 450-jarig bestaan van de schutterij. Sinds 1964 verwierf schutterij St. Sebastianus-Margraten bekendheid door optredens in binnen- en buitenland.

De geschiedenis van deze schutterij is rijk gedocumenteerd. Ook Jolles maakte er in 1936 dankbaar gebruik van (Zie 'De Schuttersgilden en Schutterijen van Limburg' in Publications SHAL, tome LXXII, pag. 129-134). Coen M.C. Jeurissen beschreef vervolgens de schutterij in een gedenkboek over Margraten. Dankzij de medewerking van het schutterijbestuur zijn wij in staat om de lezers van het Limburgs Schutterijdschrift ook dit belangrijke werk te presenteren.

W.P.

Schutterij St. Sebastianus

Veruit de oudste vereniging in Margraten is de schutterij St. Sebastianus. Oppericht in 1541 bezit ze een boek met een afschrift van een oud reglement gedateerd: "20 Meert 1550 door ordinatie van de gebiedende Heere van Margraten, waer naer sikh jeder Schut sal regleeren volgens de artickelen ende boeten daerop staen sullen".

Het reglement geeft ons thans een indruk van de gezagsverhoudingen uit lang vervlogen tijden. Uit een beschrijving in het kerkarchief van Margraten, door Pastoor Henricus Jessen op 3 oktober 1704 vastgelegd, blijkt dat er in 1683 al sprake moet zijn, en wellicht al eerder, van "Schuttenland". Dit land was schatvrij hetgeen wil zeggen dat er geen "schat" (= belasting) over behoefde te worden betaald.

Schutterij St. Sebastianus omstreeks 1900 b.g.v de inzegening van de nieuwe drapeau. De foto is gemaakt bij de put aan de kerk.

In het oudste Schutteboek werden de ontvangsten en uitgaven genoteerd tussen 1764 en 1787, met daarin een acte van verpachting op 25 juni 1770 van den Schuttenberg door Henricus Phillippens, Schuttemeester en Cooningh in 1769 en 1773, aan Johannis Coopmans voor "vief gulden en thien stuver, hetwelk betaalt moet worden op brongk maandag".

Verdere verantwoordingen in dit kasboek waren de jaarlijkse pachten van gronden, die in die tijd de enige inkomsten waren van de schutterij.

Bij Termaar lag nog een stuk grond genaamd "in de Cruisberg den Schuttendries", verpacht door de schutterij van Gulpen aan den Hoff Termaar, waaruit de schutterij van Margraten 1/3 deel van de pachtopbrengst genoot.

Rond 1900 is hierover grote onenigheid ontstaan, zodat de schutterij in twee partijen uiteen viel.

In een drie jaar durend proces werd het oude bestuur in het gelijk gesteld door toedoen van hun raadsman Wijnands uit Maastricht.

Jammer genoeg staat in dit boek verder niets meer opgetekend, zodat helaas over de periode tussen 1500 tot 1800 weinig bekend is.

Het tweede schutteboek in leren band van de "Vereniging St. Bastiaan en Broederschap der H. Margaretha te Margraten uit 1884", met koperen sloten en een koningsplaat op de voor- en achterzijde uit 1869 en 1873 van H. Sluijsmans, secretaris van de schutterij en kapitein van de "Jongheid der kom Margraten", vermeldt de statuten en een reglement van 40 artikelen, vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van 31 mei 1804. Ze zijn samengesteld door W. Spronk Kolonel, C. Meertens Majoor, S. Nelissen Kapitein en nog 20 andere schuttersleden.

In 1884 kreeg, op verzoek van Voorzitter Willem Meertens, Secretaris Henricus Sluijsmans, Penningmeester en Schuttemeester Henricus van Reij en 4 andere bestuursleden de schutterij, die als vereniging voor 29 jaar was aangegaan, rechtspersoonlijkheid en werd bij Koninklijk Besluit van 27 maart 1884 door Koning Willem III koninklijk erkend.

Een opvallende figuur in de aanvang van dit boek is Henricus Geelen, hoofdonderwijzer, die van 1886 tot 1898 secretaris-penningmeester van de schutterij was en die in dit tweede boek prachtige gekalligrafeerde ledenbestanden, erelidlijsten, kas- en jaarverslagen maakte. Een andere bekende "Schut" was Hubert van Reij, die rond 1900 vele functies heeft bekleed en voorzitter was tot 1916 en de schutterij door haar moeilijke tijden heeft geloodst.

Een bekende secretaris-penningmeester was het "Sniederke" Jos Sluismans, die van 1906 de schutterij is trouw gebleven tot aan de tweede wereldoorlog. Helaas vinden we van zijn hand slechts zeer summiere verslagen.

Op 11 juni 1888 organiseerde de schutterij een Internationaal Schuttersconcorso voor 80 schutterijen, waaraan slechts 8 verenigingen deelnamen omdat er overal kermis was en er een soortgelijk feest plaats vond in Mechelen. Zodoende werd dit schuttersfeest opgeluisterd door twee harmonieën en drie zangverenigingen. Tijdens de kermisdagen werden er in die tijd schiet- en sabeloefeningen gehouden en vierde het prijsschieten om geld hoogtij.

Rond 1900 genoot de schutterij weinig steun van de bevolking, hetgeen uitgroeide tot een tweestrijd binnen de vereniging in 1906. Het heeft jaren geduurd voordat de schutterij in de twintiger jaren weer tot bloei kwam. En weer waren het twee markante figuren die de schutterij gedurende een veertigtal jaren bestuurden: "de militante figuur Fer Schreurs en de secretaris-penningmeester "meister" Guus Sluismans.

In 1928 kreeg de schutterij weer een opleving.

In dit tweede boek staan over de periode hierna prachtige gedetailleerde verslagen over de jaarlijkse activiteiten.

Zo werden er vele schietoefeningen gehouden en werd er met veel discipline geëxerceerd. In 1936 werd een zware buks gekocht om deel te kunnen nemen aan het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Ook trad in dat jaar de vereniging toe tot de Zuid-Limburgse Bond te Eijs.

In de zomermaanden organiseerde men een fancy fair met entree, schietwedstrijden met flobert, kegelen, vrolijke keuken, blikwerpen, erwtenspel, fleshengelen en peperkoek happen.

In 1937 kreeg de schutterij een groot stimulator als voorzitter in de persoon van Burgemeester Ronckers, die tot zijn plotseling overlijden in 1954 alles voor zijn schuttersvrienden over had.

In die jaren ontving de penningmeester extra gelden uit exploitatie van mergel uit eigen grondbezit.

Op 14 mei 1939 organiseerde men het eerste bondsfeest op een terrein bij de Dobbelssteinhof. Het was schitterend weer met 1050 entree's en een batig saldo van Hfl 266,90½ cent.

Bij het begin van de tweede wereldoorlog moesten alle wapens bij de Duitse bezetter worden ingeleverd. Zo raakte de schutterij met vele geweren ook haar buks kwijt. In 1941 werd daarom het Koningsvogelschieten gehouden met pijl en boog. Fer Lemmerlijn werd koning en bleef dat de oorlogsjaren door tot 1946. In het jaar 1942 werden in verband met de rantsoenering van levensmiddelen de leden op de jaarvergadering getraceerd op rolmops, terwijl ieder zelf voor de nodige boterhammen moest zorgen.

Op 22 juli 1945 namen met de schutterij St. Sebastianus 34 verenigingen deel aan een gezamenlijk eerbetoon aan de gevallen uit de oorlog die begraven liggen op het Amerikaans Oorlogskerkhof te Margraten.

Nieuwenhagen Z.L.F.-1989: Koningspaar St. Sebastianus wordt nog even opgepoetst voor het uittrede.

In 1950 werd, na veel verwickelingen en teveel bondsfeesten, de Zuid-Limburgse Bond weer verlaten. Als gevolg hiervan werd men in 1951 na aanschaf van prachtige nieuwe uniformjassen, trommen en een nieuwe buks, uitgesloten van het OLS te Horn. Maar op het bondsfeest in het Noord-Limburgse Horst behaalde onze schutterij op alle onderdelen een eerste prijs! Een geweldige revanche! 1953 werd het gloriejaar van de schutterij. Op het OLS te Beesel werd eindelijk na vele vergeefse pogingen in de voorbije jaren de hoogste schutterseer, het organiseren van het OLS, behaald. In 1937 te Krawinkel-Geleen was een serieuze poging om het OLS naar Margraten te halen mislukt door een mankement aan de buks. Jaren moest er toen op een gunstige gelegenheid gewacht worden. En die kwam na de oorlog, toen eerst nog een nieuwe buks en uniformjassen werden aangeschaft. De schuttersgroep werd aangevuld met jonge schutters en uiteindelijk had men het perfecte zestal. Op naar het OLS te Beesel op 5 juli 1953.

Het Margratense zestal kwam met 18 punten door de eerste ronde en moest met acht schutterijen kavelen, waar in de vijfde ronde alleen Molenbeersel nog van overbleef die in Margraten hun meerdere moesten erkennen. Het thuisfront had echter niet op dit succes gerekend, maar al gauw werd de schutterij gehuldigd met dit grote succes en was schutterij St. Sebastianus gevierd in de omliggende plaatsen! En zo werd een begin gemaakt met de organisatie van het OLS op een terrein aan de Koningswinkel.

Op de naamdag van St. Sebastianus trekt de schutterij naar het kerkhof van Margraten om daar de overleden leden van de schutterij te herdenken.

Groot was de verslagenheid toen in februari 1954 de grote animator voor dit feest, Burgemeester E. Ronckers, plotseling overleed. De organisatie was haar leider kwijt en zo kon het gebeuren dat de goedkeuring van het Rijk nog op het laatste nippertje "versierd" moest worden en arriveerden de schietstangen nog net op tijd uit ... Luxemburg. Het OLS kwam voor de eerste keer in het zuidelijkste deel van Limburg. Materialen kreeg men van het Amerikaanse Oorlogskerkhof waar de marmeren kruisen in grote kisten arriveerden waarvan men entreehokjes, tribunes en afrasteringen maakte. En toen was het zover!

Margraten en haar schutterij waren voortreffelijke gastheren.

Jammer van die enorme plensbui tijdens de optocht. Maar het feest was geslaagd en schutterij St. Willibrordus-Meijel werd de winnaar van dit OLS.

Het derde schutteboek dat het wel en wee der vereniging van 1954 af weergeeft is een bruinlederen boek met daarop in gouddruk afgebeeld St. Sebastianus de beschermheilige van de schutterij, met op de achtergrond het centrum van het dorp Margraten.

In 1957 werd de rechtspersoonlijkheid van de vereniging ter discussie gesteld door het verzuim uit 1942 om het bestaan te continueren na verloop van de 29 statutaire verenigingsjaren.

Het jaar 1959 bracht voor de schutterij gloednieuwe uniformen met kepi's naar het model van de Blauwe Huzaren. In hetzelfde jaar werd het Koningsvogelschieten vastgesteld op Hemelvaartsdag.

De officiële opening van het Amerikaans Oorlogskerkhof Margraten bracht H.M. Koningin Juliana in 1960 naar Margraten. In dat jaar verliet de schutterij de Zuid-Limburgse Bond om er in 1963 weer in terug te keren. In 1961 nam Secretaris Guus Sluijsmans en na hem Voorzitter Fer Schreurs na veertig jaren trouwe dienst afscheid van de schutterij.

Als bekroning voor alles wat schutterij St. Sebastianus de afgelopen jaren had gepresteerd werd zij in 1964 uitverkozen om de schuttersgilden internationaal te vertegenwoordigen bij de "Hollandweek-feesten" in het Engelse Scarborough.

In 1965 werd het Nieuwjaarluiden, waarbij de tamboers en hoornblazers met tromgeroffel en hoorngeschal het nieuwe jaar inhaalden, afgeschaft. In hetzelfde jaar werd de nieuwe Pastoor Claessens geestelijk adviseur en sindsdien doen de burgemeester en de pastoor samen mee met de jaarlijkse feesten aan de put op kermis maandag.

Voor aanvulling van het tamboerkorps werd in 1966 gezorgd door oprichting van de Jeugddrumband.

In 1968 kwam er een damescomité tot stand, dat ging zorgen voor de nodige gelden voor aanschaf van uniformen en instrumentaria.

Voor het verbeteren van de kwaliteit bij drumband en exercitie werden instructeurs aangesteld. In hetzelfde jaar werd de kas wat aangevuld door verkoop en ruiling van enkele grondbezittingen.

In 1969 kreeg de schutterij een nieuw vaandel en sjerpen voor de officieren. Het Koningsvogelschieten werd in 1971 weer sinds vele jaren opgeluisterd door Harmonie Concordia, die sindsdien samen met schutterij St. Sebastianus de nieuwe koning huldigt en begeleidt naar het verenigingslokaal aan de kerk.

Bij het zilveren regeringsjubileum van H.M. Koningin Juliana in 1973 werden 16 Margratense schutters uitgenodigd voor het grootse schuttersdefilé in Den Haag. Voor de eerste keer in zijn bestaan werd het St. Sebastianusbeeld in 1976 door de schutterij meegedragen in de grote processie op kermis zondag.

Direct na de opening in 1976 van het Schuttersmuseum in Kasteel Hoensbroek heeft de schutterij enkele goederen in bruikleen afgestaan.

In 1977 kreeg de schutterij haar nieuwe uniformen met kolbak, wederom naar het model van de Blauwe Huzaren. Hiermee werd ze de trots van dorp en streek en behaalde ze veel ereprijzen. Zo kreeg ze dan ook in 1978 het hoogste aantal punten voor de Zuid-Limburgse Federatiebeker in Wijlre en in 1979 het hoogste aantal punten in alle bondsconcoursen.

Inmiddels was de schutterij flink uitgebreid in de geweer- en exercitiegroep en kregen de drumband en de hoorns ook versterking. In 1980 trok men naar Oostenrijk voor het Internationaal Europees Schutterstreffen.

Tijdens de traditionele jaarvergadering op de naamdag van de schutspatroon op 20 januari, werd bijgaande foto gemaakt voor het pas geopende bestuurscentrum van Margraten. Foto: Fotostudio W. Opreij-Margraten.

Het Koningszilver

Het Koningszilver wordt gedragen bij alle officiële plechtigheden. De centrale figuur bij het gedragen koningszilver is de massief zilveren Koningsvogel met kroontje en rood-stenen oogjes, gezeten op een zilveren takje, die door de koning op de borst gedragen, wordt vastgehouden. De koningsplaten zijn onderling verbonden en worden meestal in rijen van zes platen op borst- en rugzijde van de koning gedragen.

Elke nieuwe koning schenkt de schutterij zijn eigen koningsplaat. Deze komt te hangen aan de snavel van de koningsvogel. De plaat van de vorige koning hangt aan de staart en die van de koning daarvoor aan het zilveren takje en zo verder met de plaat van de regerende keizer in de eerste rij van zes platen.

Tot het koningszilver van schutterij St. Sebastianus behoort verder een zilveren lauwerkrans met eikeltjes, die door de koning in jacquet met witte handschoenen, op de hoge hoed gedragen wordt.

Verder behoren tot zijn waardigheidstekens een staf met wit lint en de kleine koningsplaat die wordt gedragen bij het koningsvogelschieten en bij niet-officiële plechtigheden. Gaat de koning in uniform gekleed, dan wordt hij voor één jaar officier en behoort een sabel tot zijn verdere uitrusting. Het Koningszilver dat de schutterij in haar bezit heeft, verwoordt op geheel eigen wijze de oorsprong en het voortbestaan van Margratens meest historische vereniging.

Wat eens als een militante groep, ter verdediging van de belangen van de Pandheren van Margraten, in het leven werd geroepen is nu een onderdeel van de Limburgse folklore, die gebaseerd op een rijke historie, niet meer valt weg te denken.

Samenstelling 1991

De samenstelling van schutterij St. Sebastianus ziet er als volgt uit: Klaroenkorps 23 personen, koning en koningin, keizer en keizerin, officieren en onderofficieren 14 personen, huzaren geweerdgers 27 personen en ongeuniformeerd zijn 10 personen.

Ook het damescomité behoort tot de vaste kern. Deze verzorgen o.a. extra uitrustingstukken en het natje en een droogje tijdens de evenementen.

LEZERSPOST II

Geachte Hoofdredacteur,

In Uw openingswoord van het decembernummer 1990 geeft U Uw mening over een Nederlandse Schuttersfederatie. Ik deel Uw mening niet. Van een regelmatig overleg van federatievoorzitters heb ik nog nooit vernomen.

Juist door het niet aanwezig zijn van een landelijke koepelorganisatie zijn in het verleden en waarschijnlijk nu ook nog vele rijkssubsidies onze neus voorbij gegaan.

Wij hadden deze gelden kunnen gebruiken om sterke federaties op te zetten, met goed geleide bestuurlijke apparaten en alle zaken welke er mee samen hangen. Ik denk aan het museum, het SAS, het schutterstijdschrift enz.

In gezamenlijkheid hadden we ons beter kunnen verweren op de aanvallen welke er gedaan worden via hinderwet en milieu. Dit alles hoeft geen inbreuk te doen aan het behoud van de identiteit van de aangesloten federaties. Zie de Federatie van Katholieke Muziekbonden in Nederland.

Wat denkt U van de Europese Schuttersorganisatie dat na zoveel jaren nog geen statuut heeft waarin de samenwerking is vastgelegd. Mijns inziens had men veel beter eerst een landelijke structuur kunnen opbouwen. Maar ja, laten we terug keren naar onze eigen O.L.S.-Federatie waar ook nog niet alles koek en ei is. Hopelijk zal ons 1991 veel wijsheid brengen waarin we de persoonlijke verschillen kunnen overbruggen en ons gezamenlijk zullen inzetten voor behoud en versteviging van de Oud Limburgse Schuttersfederatie.

Bér van Hoef

voorzitter schuttersbond Eendracht maakt macht voor Weert en omstreken.

Geachte Heer van Hoef,

Allereerst mijn hartelijke dank voor Uw brief. Ik ben bijzonder blij met de reactie van een bondsvoorzitter; nota bene uit de bond met de meeste schutterijen.

In het voorwoord kan de hoofdredacteur bepaalde zaken aantippen die belangrijk zijn of kunnen worden. De omvang van het vorige nummer stond het niet toe om meer ruimte op te eisen voor de oprichtingsplannen van een Nederlandse Schuttersfederatie. Bovendien wilde ik door dit korte bericht de discussie over een dergelijke federatie onder de lezers brengen, opdat deze zich een mening zouden kunnen vormen en eventueel hun visie hierop zouden kunnen geven. Wat dat betreft denk ik dat dit aardig gelukt is. Uw ingezonden brief biedt mij de mogelijkheid om uitvoeriger op deze problematiek en enkele andere in Uw brief aangehaalde zaken in te gaan.

U deelt mijn mening niet als ik het nut van een dergelijke Nederlandse Schuttersfederatie in twijfel trek. Dat is Uw goed recht, ik denk echter dat U mij verkeerd begrepen heeft. Laat ik het daarom heel duidelijk stellen: Ik ben absoluut niet tegen een overkoepelende federatie, misschien ben ik wel de felste voorstander ervan. Ook ik onderschrijf de mogelijke voordelen die U opsomt van een overkoepelende organisatie.

Waar ik echter fel tegen ben, is: 1. de wijze waarop een dergelijke federatie dreigt te ontstaan, 2. dat een be-

langrijk deel van de O.L.S.-Federatie wordt uitgesloten en 3. verlies van de identiteit van de O.L.S.-Federatie. Terug naar punt 1: Deze federatie dreigt te ontstaan zonder steun en medewerking, ja zelfs zónder medeweten van de drie bestaande federatievoorzitters of de federatiebesturen! Ik denk dat geen enkele bestuurder blij zou zijn met een dergelijke machtsgreep.

Informatie leerde mij dat de federatievoorzitters inderdaad regelmatig vergaderen; in december nog in Stramproy. Als federatiebestuurders bepaalde zaken besproken wensen te zien, kan dit tijdens dit overleg gebeuren. Ten aanzien van punt 2: Niet alleen de Belgisch-Limburgse schutterijen, maar ook de Belgisch-Brabantse gilden zouden geen deel kunnen uitmaken van deze overkoepelende federatie.

Gelet op de zeer goede en steeds sterker wordende samenwerking tussen Belgische en Nederlandse schutterijen/gilden, achtte ik het daarom op zijn plaats een correctie aan te brengen van het begrip "Nederlandse" in "Nederlandstalige Schuttersfederatie".

Punt 3 is eigenlijk vanzelfsprekend: Ook wanneer in 1992 de landsgrenzen wegvallen, wil elk land-provinciestreek-stad-dorp zijn/haar tradities, identiteit behouden zien. Gelet op de verkregen informatie heb ik reden om aan te mogen nemen dat het Limburgse Schutterswezen terecht kan vrezen dat haar identiteit verloren gaat in een dergelijke federatie.

Ongetwijfeld/hopelijk zullen alle bestaande federatiebesturen de discussie over een Nederlandstalige Schuttersfederatie aangrijpen om een overkoepelende organisatie op te zetten met bestuurders die het vertrouwen genieten van de federaties. Met het wegvallen van de landsgrenzen in 1992 denk ik dat de geluiden over een overkoepelende organisatie precies op tijd komen.

Wanneer op meerdere plaatsen in Europa overkoepelende federaties ontstaan, zo denk ik dat de Europese Gemeenschap van Historische Schutterijen/Gilden (E.G.S.) eveneens snel kan beschikken over statuten waarin de samenwerking is geregeld overeenkomstig de dan geldende structuur (bijvoorbeeld naar taal).

Met het laatste deel van Uw brief ben ik het slechts ten dele eens. Ik zou deze opmerking in twee delen willen splitsen en apart willen beantwoorden.

Te snel zijn wij geneigd om het vertrouwde patroon van onze eigen streek te projecteren op het patroon van een ander deel van onze provincies om het vervolgens te veroordelen of van het nodige commentaar te voorzien. Ik denk dat dat niet juist is. Juist in de grote verscheidenheid van de Limburgse schutterijen zie ik de voortzetting van de grote culturele verscheidenheid in de 26 staatjes waaruit de beide Limburgen zijn voortgekomen.

U spreekt over persoonlijke verschillen binnen de O.L.S.-Federatie. Persoonlijke verschillen mogen slechts het karakter hebben van "verschil van inzicht", zij mogen echter nooit tot een vijandige opstelling leiden. En dat is helaas wel regelmatig merkbaar. Maar al te vaak probeert één persoon of enkele personen hún mening op te dringen aan de rest. Wordt zijn/hun mening door de meerderheid niet aangenomen, dan gooit men de "kont tegen de krib" of men gaat opzettelijk tegenwerken. Het resultaat laat zich raden; geen of averechts resultaat.

Een betere afsluiting van Uw brief had ik me niet kunnen wensen. U geeft juist het bestaansrecht van het Lim-

burgs Schutterstijdschrift aan. Het Limburgs Schutterstijdschrift dat mede is opgezet tot behoud en versterking van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie. En dat is toch de gedachte die alle leden in de Limburgse schutterijen nastreven.

Wim Pijpers.

GELEZEN

In het Kerstrizzjemintsje:

- Soetelaarsters dragen geen marketentstervaatje. Als soetelaarster moet je in het bezit zijn van een behoorlijke korf. In deze korf moeten de waren zitten, bestaande uit: zoetwaren, brood, kaas, worst en stenen kruiken met jenever, cognac en zelfs bier. Dus, dames, maak goede afspraken en stuur de gegevens op naar de juryleden.
- 't Mestreechs Rizzjemint heet eigenlijk: "Regiment de Département de la Meuse Inférieure".
- 't Mestreechs Rizzjemint trad in 1990 meer dan 30 keer op.

SPROKKELINGEN

Eenheid en scheiding van de beide Limburgen. Verslagbundel van het op 26 mei 1989 te Alden Biesen gehouden congres bij gelegenheid van de herdenking 150 jaar beide Limburgen. (Maaslandse Monografieën, nr 47), Leeuwarden-Maastricht, 1989, 248 blz., ill., krt. Onder de titel "Eenheid en Scheiding" werd op 26 mei 1989 in het cultureel centrum Alden Biesen een historisch colloquium gehouden waarin aandacht werd besteed aan de economische, sociale, politieke en culturele betrekkingen tussen de beide Limburgen van 1839 tot 1989. Dat congres vormde een van de hoogtepunten uit de herdenking van het Verdrag van Londen (18 april 1839), dat het westelijk deel van Limburg toewees aan België en het oostelijk deel bij Nederland voegde, waardoor de huidige provincies Nederlands- en Belgisch-Limburg tot stand kwamen. Acht aspecten uit 150 jaar geschiedenis, waarin niet alleen de historische samenhang, maar ook de differentiatie tussen de beide provincies tot uiting komen, werden er belicht door historici uit Nederland en België. De reeks gepubliceerde referaten wordt geopend door prof. dr. I. Schöffer, die *De betekenis van de revoluties van 1830 voor het Europees staatsbestel* belicht. Prof. dr. J. Jansen handelt over de *Industrie en Mijnbouw in de beide Limburgen van 1839-1989*, terwijl dr. M. Van der Eycken het had over *Verkeerswegen als bindteken? Een overzicht van 150 jaar relaties tussen de beide Limburgen op het vlak van de verkeersinfrastructuur*. Drs. W. Rutten onderzocht de geografische huwelijksmobiliteit van de bevolking der beide Limburgen met Maastricht als voorbeeld: *Huwelijk en partnerkeuze in een Grensstad (circa 1830-1910). Verschuivingen in de geografische herkomst van huwelijkspartners te Maastricht vóór en na de scheiding van de beide Limburgen*. Een groep jonge historici o.l.v. prof. dr. E. Lamberts bestudeerde *De invloed van het katholicisme op het maatschappelijk leven in de beide Limburgen (1839-1989)*. Prof. dr. A.F. Manning onderzocht de *Reacties op de scheiding in Nederlands-Limburg*. Op zijn beurt ging dr. P. Nissen in op de psychische, sociale en culturele kenmerken van de Limburgers: *De ontplooiing van het regionaal zelfbewustzijn in beide provincies Limburg na 1839*. De gebundelde referaten worden afgerond door prof. dr. J. Goossens, die *De evolutie van het taalgebruik in de*

beide Limburgen toelichtte. De resultaten van het colloquium werden samengevat door prof. dr. H. Van der Wee, die vanuit de verschillende lezingen allereerst kon bevestigen dat de gestelde problematiek heel wat doorzichtiger werd gemaakt.

Alleszins is duidelijk gebleken dat Nederlands- en Belgisch-Limburg niet op alle domeinen van het maatschappelijk bestel de eenheid vormden, waarvoor men ze steeds heeft gehouden.

Jan Gerits.

Noordhollandse Schutters in de "Belze" opstand van 1830 door Th. Polet e.a. werd uitgegeven t.g.v. het 25-jarig bestaan van de Afd. Hollands Noorderkwartier van de Ned. Genealogische Vereniging.

In een aantal hoofdstukken wordt ingegaan op de vorming van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden na 1815, de oorzaak van de troebelen in de Zuidelijke Nederlanden, het leven en de taak van de schutters en de wederwaardigheden van o.a. het korps Noordhollandse Vrijwillige Jagers in de roerige dertiger jaren van de vorige eeuw.

Middels verhalen en persoonlijke aantekeningen proberen de schrijvers de lezer een beeld te geven van de Noordhollandse (onder-) officieren en schutters die strenden tegen de Belgen.

De schrijvers die ruim drie jaar werkten aan de inhoud van het boek, belichten de opstand van 1830 vanuit hun optiek. Voor diegenen die genealogisch onderzoek verrichten naar voorouders in Noordholland, kan dit boekje een leuke aanvulling betekenen.

Helaas verliest het boek een stuk van zijn waarde door de slechte kwaliteit van de afbeeldingen en de onnodig wisselende lettertypes.

Noordhollandse Schutters in de "Belze" opstand van 1830 is ingebonden, telt 192 pagina's en is voorzien van een index op persoonsnamen. Verkrijgbaar door overmaking van Hfl 45,50 op bankrekeningnummer 42.47.51.763 t.g.v. NGV afd NHK te Uitgeest.

Wim Pijpers.

KOPPEN · KRANTEKOPPEN · KRANTE

3 nov Open dag schutterij St. Rosa · 5 nov St. Stephanus-Dieteren wint LBT-experiment · 6 nov OLS-1973 op herhaling · 7 nov OLS-films in Wijlre · 9 nov Heerle naar bij koningsgroet paus · 14 nov Schutterij Oranje Nassau: zorg dat je er bij komt · 15 nov Meerssen krijgt tweede schutterij · 17 nov Open dag schutterij St. Joseph-St. Geertruid · 19 nov Susteren weigert schutterij subsidie · 22 nov Tweespalt binnen Meerssense schutterswereld · 1 dec Schutterij Maasbree hoeft niet met rivaal St. Anna te schieten · 4 dec Terreinkwestie doet Maasbreesse schutterij-ruzie oplaaien · 6 dec Expositie schuttershistorie in Vaals · 6 dec Afsluiting schuttersjaar De Nobelen-Valkenburg · 8 dec Bussenschutten verhuizen · 11 dec Vaandel en buks voor schutterij De Nobelen-Valkenburg · 11 dec Bussenschutten-Neer krijgen forse subsidie · 13 dec Logo OLS-1991 onthuld · 2 jan Schuttersgilde Sevenum schiet jubileumjaar in · 2 jan Nieuwjaarsinstuif St. Rosa-Sittard · 4 jan Inbraak in clublokaal schutterij · 8 jan Patroonsfeest St. Sebastianus-Voerendaal · 18 jan Marketentster neemt plaats achter bestuurtafel · 18 jan Keizerin in Slenaken · 19 jan Gildedagen in Velden · 25 jan Schuttersblad doet het goed · 26 jan Strengere milieuwetgeving doodsteek schutterswereld.

S. WILLIBRORDJAAR 1989 7/11 1990

Op verzoek van het comité dat de afsluiting van het Willibrordusjaar organiseerde, schreef ons redactielid Jos Gerits het volgende artikel voor een, speciaal voor deze gelegenheid uitgegeven, kerkboekje.

Brabantse gilden en Limburgse schutterijen; twee loten aan een zelfde stam.

Evenals de Brabantse gilden zijn de meeste Limburgse schutterijen op het platteland in de 16e en 17e eeuw opgericht. De broederschapsgedachte en een nauwe band met de Heilige Roomse Kerk vormden de peilers waarop de weerbare mannen steunden tijdens hun taken bij de bescherming van 'auter, heerd en troon'. Eeuwenlang waren er nauwelijks verschillen tussen gilden en schutterijen. De schutten begeleidden de processies, baden voor hun overleden broeders, vierden tijdens de teerdagen en schoten in het voorjaar de koningsvogel.

In de tweede helft van de 19e eeuw kwam hierin enigszins verandering. Terwijl de aloude schuttersgebruiken gehandhaafd bleven, leefde de 'spelende mens' of 'homo ludens' zich in toenemende mate naar hartelust uit tijdens schuttersfeesten.

Anders dan Brabant, alwaar reeds eeuwenlang op gezette tijden grootse landjuwelen worden georganiseerd, kende men op het Limburgse platteland tot die tijd nauwelijks officiële schietevenementen. Het vogelschieten natuurlijk uitgezonderd. Dit terwijl in het Limburgse Maasdal met lust en verve de schietijzers werden ge-

hanteerd. Vandaar dat vanaf ± 1870 steeds vaker aparte schietwedstrijden werden georganiseerd. Hierbij stond de schutter en zijn voorlader centraal, hoewel allengs steeds meer zogeheten bijwedstrijden in zwang raakten.

Mede gezien het feit dat Pruisen in het Limburg van die tijd een behoorlijke culturele invloed uitoefende, bouwde men rondom de schietwedstrijden een pseudo militaristisch spel, waarbij werd (en wordt) gemarceerd, gedefileerd en gemusiceerd. Geheel in stijl begon men tevens uniformen naar historische voorbeelden te dragen, hetgeen vooral tot voordeel had, dat de diverse groepen zich tijdens de feesten goed van elkaar konden onderscheiden. Hoewel dit paradoxaal moge klinken, groeide daardoor de onderlinge verbondenheid.

Deze verbondenheid kwam eens te meer tot uitdrukking in het feit dat vanaf 1896 de ene schuttersbond na de ander werd opgericht. Hierin verenigden zich de schutterijen uit een bepaalde regio. Interregionaal voegden deze bonden zich in 1937 te samen in de Oud-Limburgse Schuttersfederatie, kortweg de OLS genaamd. Hierbij zijn heden ten dage liefst 164 schutterijen aangesloten, met een gezamenlijk ledental dat de 6000 overschrijdt.

Elke eerste zondag in juli komen al deze leden bij elkaar om het Oud-Limburgs Schuttersfeest te vieren. Tijdens dit schuttersfestijn, dat zelfs de aloude Brabantse landjuwelen ruimschoots in de schaduw stelt, presenteren de Limburgse schutters zich in optima forma. Men speelt een ernstige strijd tijdens de schiet- en bijwedstrijden, maar draagt, met een knipoog en een fris glas bier in de hand, bovenal de kernwaarden van de broederschap uit.

De Brabantse gilden en Limburgse schutterijen lijken daarom heden ten dage qua uiterlijk vertoon nauwelijks meer op elkaar. In hun wezen zijn het echter onveranderd twee loten aan eenzelfde stam gebleven. Ze dragen loof met een andere vorm en kleur, maar de vruchten zijn eender: naastenliefde en trouw aan kerk en samenleving.

Foto's bij dit artikel beschikbaar gesteld door:
Redactie De Gildetrom
Fam. Hoorens - Koningsbosch

AFSLUITING WILLIBRORDUSJAAR DOOR DE SCHUTTERS

- enkele impressies van dit grootse gebeuren -

De planning van het organiserend comité om tenminste 4000 schutters, gildebroeders en familieleden de afsluiting te laten meemaken in Rome is niet gehaald. Diegenen die er geweest zijn spreken over een belevenis die ze voor geen goud hadden willen missen. Tegelijkertijd leveren deze mensen kritiek op een aantal zaken. Kritiek die terecht blijkt te zijn als men het uitvoerige verslag van de Romereis naleest in het blad van de Noord-Brabantse Schuttersfederatie De Gildetrom. Het eten scoorde niet bepaald evenals het gedrag van enkele Brabantse gildebroeders, ook de reiskosten waren te hoog (een busgezelschap dat op eigen gelegenheid ging en in hetzelfde hotel boekte, was ruim Hfl 100 per persoon goedkoper uit). Nadat de gemoederen bedaard waren, overheerste er een stemming van: 'Enmalig, dit moet je meegemaakt hebben'.

AFSLUITING WILLIBRORDUSJAAR - kort overzicht -

door Cor Debie van schutterij St. Hubertus-Gulpen

De busreis naar Rome kan ik als zeer geslaagd betitelen. Misschien is niet iedereen het daarmee eens, maar dat mag.

Rome is een indrukwekkende stad, zeker voor diegene die er nog nooit is geweest. De miljoenenstad is van de vroege morgen tot de late avond gevuld met auto's en natuurlijk ook met files. Ook het openbaar vervoer biedt nauwelijks perspectief; alle bussen zijn propvol en de reizigers staan als haringen in een ton opeengepakt.

Gelukkig had de reisleiding ons gewaarschuwd voor zakkenrollers; dus geen grote geldbedragen bij je en damestassen goed op slot!

Rome, een stad die zo uit een geschiedenisboek is getoverd. De stad toont haar oudheid in vele variaties; beelden, schilderijen en gebouwen het een nog groter en mooier als het andere. Ongelooflijk.

Neem het St. Pieterplein. We kennen het allemaal van de TV, maar nu sta je daar en ziet met eigen ogen hoe groot en mooi het er is. In Limburg zijn we wel wat gewend wat kerken aangaat, maar in de basieliek St. Paulus Buiten de Muren passen twee Limburgse kerken

met gemak. De Friezenkerk komt, wat afmetingen betreft, overeen met onze kerken.

Rome, de kerken, het St. Pietersplein, de schutters en gildebroeders met hun echtgenotes en medereisgenoten vormden het decor voor de plechtige afsluiting van het Willibrordusjaar. Geweldig is het aanzicht van de 2500 schutters en gildebroeders in uniform op het St. Pietersplein, nog mooier werd het tijdens de afsluiting door de Paus. Jammer dat de Limburgers er een beetje bekrompen vanaf kwamen; de Brabanders stonden overal en altijd op de eerste plaats (verder geen commentaar).

Voor mij was Rome en de afsluiting van het Willibrordusjaar een hele belevenis. Vandaar dat ik benieuwd was naar de TV-beelden zondags om 12.00 uur. Wat een kroon moest worden op de afsluiting van het Willibrordusjaar werd een echte tegenvaller. In plaats van beelden te tonen van de vele schutters en gildebroeders met aanhang in Rome, kregen de kijkers een afsluiting voorgeschoteld vanuit ... Utrecht. Het was een goed opgezet programma, maar zoals altijd het geval is werd het aandeel van de mensen beneden de grote rivieren zo kort mogelijk gehouden. Wat een mooie inhoud had kunnen hebben werd door deze uitzending een flop, want Utrecht moest op de voorgrond staan en geen Limburgers of Brabanders.

SCHUTTERS EN GILDEBROEDERS IN ROME - afsluiting van het Willibrordusjaar -

ENORM, OM NOOIT TE VERGETEN, EEN BELEVENIS, dat waren de woorden die te horen waren bij de schutters en hun aanhang over de reis naar Rome in november 1990 met al zijn belevnissen eromheen.

Het organisatiecomité dat vanuit Oirschot zijn werkzaamheden verrichtte en in hoofdzaak gedragen werd door het Brabantse Gildewezen, werd zijdelings ondersteund door de president en de secretaris van de O.L.S.-Federatie.

Na meer dan een jaar ononderbroken werkzaamheden en voorbereidingen was het begin november 1990 zover dat gestart kon worden, richting Rome. Ruim 2400 schutters en gildebroeders met aanhang togen met vele bussen en een goed gevuld vliegtuig richting Rome.

Mij beperkend tot de vliegreis, waaraan ik zelf met mijn echtgenote deelnam, werd er op dinsdag 6 november om 9.30 uur vanuit Eys gestart met de bus richting vliegveld Schiphol. Onderweg werden er op diverse plaatsen medereizigers opgepikt en vanaf Weert ging het linia recta richting Schiphol. Omstreeks 14.00 uur

arriveerden wij ter plaatse en om precies 16.10 uur rolde de Martin-airbus de startbaan op en tilde ons de lucht in richting Rome. Bij aankomst in Rome rond de klok van 18.30 uur, het was al donker, stonden wij enige tijd te wachten in een mieserige regen op de bussen die ons naar de gereserveerde hotels zou brengen.

Nadat allen hun onderdak gevonden hadden en de bagage was uitgeladen, werd er in het hotel het avondmaal verorberd (echter iets om niet over naar huis te schrijven). Na deze spannende dag die toch wel vermoeiend was geweest, zocht ieder zijn bedstede en genoot van een goede nachtrust.

De tweede dag, woensdag 7 november werd begonnen met ontbijt om vervolgens in de bussen te stappen voor een excursie door een gedeelte van de stad Rome. Hier werd een indruk opgedaan van de enorme bouwkunst en de beeldhouwkunst in de magistrale gebouwen, met onder andere de St. Pieter en de vermaarde Trevifontein etc. Het was indrukwekkend dit alles te zien en te mogen beleven, doch de indruk die wij kregen was, dat het voor de toerist een zeer dure stad was en de prijzen wel zeer hoog lagen. Doch de Limburgers kennende deerde het hun niet dat een normaal pilsje fl. 6,50 kostte, het geld moest rollen zo dacht men, alleen moest men even wennen aan de vele lires die men steeds moest neertellen.

Na deze voormiddagse excursie kwamen de schutters in de namiddag geuniformeerd bijeen om in de basiliek van St. Paulus Buiten de Muren de Eucharistieviering van het Willibrordusjaar bij te wonen en op te luisteren. Deze plechtige Pontificale Hoogmis werd gecelebreerd door Kardinaal Mgr. Simonis met assistentie van vele hoogwaardigheidsbekleders uit Nederland en omstreken. Het was een grandioos gezicht om al die schutters en gildebroeders geuniformeerd en met wapperende vlaggen gade te slaan en hun te zien binnentrekken in de ook wel Friezenkerk genaamd. Rondom het grote machtige altaar stonden de vlaggedragers met hun vlaggen geposteerd en dit was een bijzondere aanblik.

Een bijzonder devote aangelegenheid die op de aanwezigen en dat waren er velen, een grote indruk achterliet. Na afloop van deze dienst, die toch wel anderhalf uur in beslag nam, togen de schutters en gildebroeders met de voor hen gereserveerde bussen richting hotel om aan te zitten een diner. De rest van de avond was iedereen vrij en werden door velen de laatste uurtjes in gezelligheid bij het nuttigen van een duur pilsje doorgebracht.

Na te hebben genoten van een goede nachtrust werd er de volgende morgen na het ontbijt wederom een excursie gemaakt door een ander gedeelte van Rome.

Bij deze excursie werden onder andere bezocht het Capitool, het Colloseum, het Forum Romanum en het Circus Maxime. Geweldige gebouwen, prachtige schilderijen en beelden kortom een onvergetelijke indruk, die moeilijk is na te vertellen, gezien er te veel indrukken werden opgedaan in een korte tijd. Dit hadden wij echter niet willen missen.

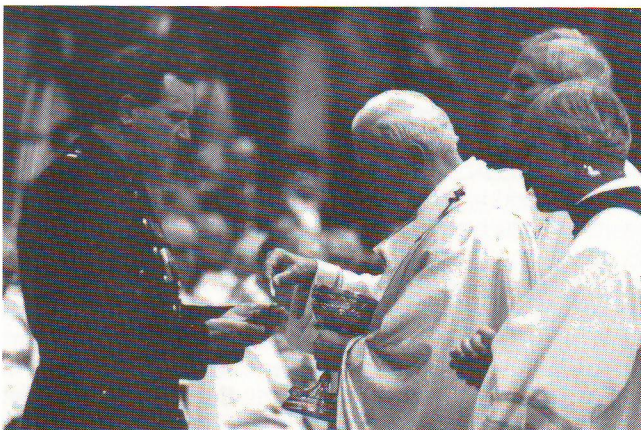
Minder prettige ervaringen deden enkele schutters op tijdens de excursies, zij werden op een onbegrijpelijk geraffineerde wijze ontdaan van hun geld. Ondanks de vele waarschuwingen van de reisleiding om op te passen voor deze dieven, gingen deze op een zo slinkse wijze te werk, meestal jeugdige personen van rond de 10 jaar en opererend in groepjes, dat het in een mum van tijd was gebeurd. Dit schijnt een bron van inkomsten te zijn voor deze vlegels, doch jammer voor de gedupeerden.

's Middags om 14.30 uur werd met de bussen vertrokken naar het St. Pietersplein waar om 18.00 uur de Pontificale Hoogmis zou worden opgedragen door Zijne Heiligheid de Paus.

Vooraleer men de kerk zou betreden werd op het immense plein door de schutters en de gildebroeders een rondgang gemaakt op het plein, hetgeen alom veel bekijs en waardering ondervond. Er werd gefilmd en gefotografeerd bij het leven. Vervolgens werd er de St. Pieter binnengemarcheerd, hetgeen op zich al een enorme indruk maakte.

Bij het begin van de plechtigheid treedt een grote groep Hoogwaardigheidsbekleders de kerk binnen met aan het einde van de stoet Zijne Heiligheid Paus Joannes Paulus II. Een belevens die je stil maakt en die ik niet gaarne zou hebben gemist. Onze vaandeldragers staan fier en stram in de houding en spreiden hun vaandel zodra de Paus arriveert. Het moet voor deze mensen en vooral voor Thei Schulpen van schutterij St. Stephanus-Dieteren een bijzondere gewaarwording zijn geweest dit te mogen beleven, temeer ook omdat Thei de volgende dag de voorpagina van de Osservatore Romano haalde, zoiets vergeet je je hele leven niet meer, aldus Thei Schulpen. Ook de tambour van schutterij St. Sebastianus-Heerlen, de heer Hendriks, was zeer onder de indruk van het gebeurde, hij was het die tijdens de Pontificale dienst de signalen op de trom mocht geven.

Een honderdtal personen, waaronder ook de schrijver dezes met zijn echtgenote, waren in de gelukkige omstandigheid om tijdens de communie persoonlijk van Zijne Heiligheid de Paus de communie te mogen ontvangen, dit was een geweldige gebeurtenis en ik kan u niet vertellen wat er in mij omging, zoiets blijft je je hele leven bij.

Tijdens de Eucharistieviering werd er door de OLS-president en de voorzitter van de Noord-Brabantse Schuttersfederatie een geschenk aan de Paus aangeboden in de vorm van een zilveren schaal, met als opschrift enkele regels van het derde couplet van het Wilhelmus.

De viering van deze Pausmis heeft op alle aanwezigen een onuitwisbare indruk gemaakt, getuige de woorden van Jan Fiddelers van St. Stephanus-Dieteren; het OLS is è sjoan feest, mer dit is neet te vergelieke.

Omstreeks 20.15 uur, na afloop van deze dienst, marcheerden de schutters de kerk uit en begaf men zich via de gereedstaande bussen naar het hotel. Aansluitend aan de kerkdienst was er een ontvangst bij de Nederlandse Gezant van de Heilige Stoel, Mr. Houben, in Rome. De heren Stals, van Hoef en Schrijvers met echtgenoten bezochten deze receptie als afgevaardigden van het OLS-Federatiebestuur.

Vrijdag 9 november hebben velen een vrije dag genomen en kunnen op eigen gelegenheid de stad Rome verkennen. Voor de vele echtgenotes en overige dames is dit de kans van hun leven om eens lekker in een vreemde stad te gaan winkelen en te zien hoe duur hier alles is. Terrasjes pikken en hapjes verorberen is een dure aangelegenheid, doch de Limburgers kennende is ook dit geen probleem, het geld moet op en de meesten nemen toch nog een aandenken van Rome mee naar huis. Ook de zaterdagmorgen is aanvankelijk vrij ter beschikking, het weer is opperbest en de terrasjes worden druk bezocht, badend in de zon.

Er moest op zaterdag echter ook nog gepakt worden voor de terugreis naar Nederland, want om 15.30 uur vertrekken de bussen naar het vliegveld van Rome. Omstreeks 18.15 uur gaat onze airbus de lucht in en laten wij in no time Rome achter ons en vliegen wij via Frankrijk richting Nederland naar Schiphol. Na in het vliegtuig alsnog een lekkere warme maaltijd te hebben

genuttigd en nog wat tax free-spullen te hebben gekocht, landen wij omstreeks 20.30 uur veilig op Schiphol. Het is nog even wachten op de bussen die ons naar het zuiden moeten vervoeren en direct worden wij weer geconfronteerd met het slechte weer in Holland. Dit neemt niet weg dat ons reisgezelschap de lol en de humor erin houdt en het is in onze bus een gezellige boel. De barkeeper, de koning van schutterij St. Sebastianus-Heerlerheide, Funs Ypelaar, heeft handen vol werk om aan zijn klanten in de bus bier, koffie, soep en andere versnaperingen aan te reiken. Of hij alles financieel aan het kloppen heeft gekregen, is mij niet bekend.

Onderweg was het toch nog wel wat mistig en moest de chauffeur wat langzamer rijden. Ter hoogte van Weert en verder zuidwaarts werden de eerste medereizigers gedropt en uiteindelijk arriveerden wij met de laatste 10 gasten in Eys, in die tussentijd was het 01.15 uur 's nachts en waren wij blij heelhuids te zijn gearriveerd. Na nog wat nagekaart te hebben, zochten wij onze bedstee op en genoten van een welverdiende nachtrust.

U kunt zich voorstellen dat de volgende dagen en weken Rome het gesprek van de dag was, een reis om nooit te vergeten. Om u alle indrukken te verschaffen zou ik nog vele pagina's kunnen schrijven, het was gewoonweg geweldig. Wij als schutters en gildebreders kunnen trots zijn dat wij dit hebben mogen meemaken. Wij hebben op een waardige en voortreffelijke wijze ons schuttershart in Rome gepresenteerd.

Fried Schrijvers, secretaris O.L.S.-Federatie.

SCHUTTERSGBEGRUIKEN VIII

– Vrouwkenschapdag –

De Werchterse St. Sebastiaansgilde, die dit jaar haar 560-jarig bestaan viert, heeft nog zeer vele oude tradities die met zorg in ere worden gehouden. Nauwelijks is de viering van het patroonsfeest voorbij of de gildezusters vieren Vrouwkenschapdag.

Vrouwkenschapdag

De traditie wil dat de gildezusters van de St. Sebastiaansgilde op de zondag na Lichtmis samenkomen in volledige gildekleding in het lokaal.

Wanneer de gildezusters Vrouwkenschapdag vieren moeten de mannen thuisblijven. Zelfs de hoofdman wordt op deze vergadering NIET toegelaten. Voor één dag zijn de vrouwen in gildeverband de baas.

Eerst worden het reilen en zeilen van de gilde besproken en kan iedereen zijn eigen mening naar voren brengen. Maar meestal hebben de Werchterse gildezusters geen grote problemen. De problemen van de gilde laten ze maar al te graag over aan de gildebroeders. Men beweert dat de vrouwen veel te vertellen hebben, maar in Werchter vergaderen de gildebroeders meer dan vijf uur onafgebroken op de algemene vergadering.

Oorsprong

Vrouwkenschapdag spruit voort uit 'het zuipke' bij de Werchterse gilde. De derde dag van het teerfeest mochten de vrouwen van de gilde het overschot van het gildebier verwerken tot een biersoep.

Het bier werd gekookt met suiker, honing, eierdooiers en wit brood. Door de toevoeging van suiker en door het inkoken werd een dikke brij verkregen. De biersoep werd vervolgens heet opgediend en met een lepel genuttigd.

Na afloop van Vrouwkenschapdag kwamen de gildebroeders met kruitwagens om hun dronken vrouwen op te halen. Is dit gebruik verloren gegaan omdat men het juiste recept niet meer kent, of dat er geen kruitwagens meer zijn, of is het omdat de gildebroeders niet meer met een kruitwagen kunnen rijden? De antwoorden op deze vragen konden nog niet worden verkregen.

Tegenwoordig

Na de korte vergadering gaan de Werchterse gildezusters tegenwoordig kienen. Een rijk voorziene prijzenpot geeft aan iedereen de kans om een mooie prijs te winnen. De kienprijzen worden betaald uit de gildekas. Voor dit jaar werd de gildekas extra flink aangesproken.

Het kienen wordt alleen onderbroken voor een tas koffie met taart, aangeboden door de lokaalhouder.

Tegen middernacht is het kienen voorbij en gaan de gildezusters in hun gildekleding op stap langs de café's in het dorp. De gildebroeders blijven ook nu thuis. Ook nu nog behoort het dorp Werchter nog steeds alleen toe aan de gildezusters op Vrouwkenschapdag.

Vrouwkenschapdag in Werchter, een mooie traditie die alle gildezusters eens per jaar bijeen brengt. Vrouwkenschapdag; een dag die ook door de rest van de gilde gekoesterd wordt.

De gildezusters op Vrouwkenschapdag (na afloop van het kienen).

EEN KEIZERIN GING HEEN....

Anna Maria Maessen-Van Mulken

Op 5 januari moest de schutterij St. Willibrordus-Obbicht afscheid nemen van haar geliefde keizerin, M. Maessen.

Haar koningin-, later keizerin-zijn is voor haar nooit alleen maar een éér geweest; haar leven was in de meest letterlijke zin van het woord verweven met de schutterij. Na een korte tijd rustende te zijn geweest werd schutterij St. Willibrordus-Obbicht in 1927 heropgericht. Vanaf het eerste begin bleef het oudershuis annex café van 'Marie' het vaste adres voor de dankbare schutters. Dit bleef zo tot 1960, toen de schutterij haar intrek nam bij café Jaak Op de Kamp.

Zij deed alles voor háár vereniging. Het koningszilver is vanaf 1927 nooit uit haar huis weg geweest. "Marie poetst de vogel", is een voor zich sprekende uitdrukking geworden die zelfs buiten Obbicht bekend werd en waarmee de grote verdiensten van Mevrouw Maessen voor de schutterij onderstreept werden. De 6 à 8 kopeken trommels bleven tot het volgende uitreden bij haar achter; blinkend werden ze weer afgehaald. De officieren vonden het heel gewoon hun sabels bij de koningin/keizerin achter te laten; de volgende zondag lagen ze als nieuw op hen te wachten.

Een zwaar moment in haar leven, was de dag waarop in 1928 het schutterslokaal tot de grond toe afbrandde. De zware buks ging daarbij verloren, maar het schutterszilver kon worden gered.

Vanaf 1945 - de eerste herdenking van de bevrijding - tot en met 1983 is M. Maessen steeds present geweest voor haar schutterij. Groot was de vreugde toen haar man, Sjeng Maessen, in de drie opeenvolgende jaren 1951-'52-'53 de koningstitel wist te behalen, de laatste keer bekroond met de hoogste eer van het keizerschap. Rond 1983 kondigde zich een ziekte aan bij Mevrouw Maessen. Steeds - ook vanaf haar ziekbed - leefde ze mee met haar schutters. Op de laatste dag van 1990 is Marie Maessen heengegaan, zij werd 79 jaar.

Tijdens een sfeervolle uitvaartdienst in de overvolle kerk van Obbicht werden op 5 januari de verdiensten van Mevrouw Maessen belicht.

Namens een zeer dankbare, rouwende schutterij nam voorzitter en tamboer-maître Willy Leurs in een gevoel-

Met plechtige schutterseer werd keizerin Marie Maessen na de kerkdienst ten grave gedragen op het kerkhof te Obbicht.

volle herdenkingsrede ontroerd afscheid van "Oos keizerin die veer nooit zulle vergaete!".

Een door alle schutters - van hoog tot laag - geliefde vrouw ging heen.

Jean Walraven.

WIJ FELICITEREN

Gouden paar

Op 12 november vierden Thieu (76) en Mia Verheesen (75) uit Linne hun gouden huwelijksfeest. Thieu is al meer dan 50 jaar lid van schutterij St. Martinus-Linne.

Koninklijke onderscheiding

De heer Speetjens van St. Sebastianus-Schimmert ontving op 4 januari de eremedaille in brons verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. De onderscheiding werd opgespeld door de burgemeester van Nuth, Elly Coenen.

Schuttersjubilaren november t/m februari

12½ jarig lidmaatschap

Hub Lahaye	St. Martinus-Houthem
J. Beckers	St. Sebastianus-Voerendaal
A. Crijns	St. Sebastianus-Voerendaal
G. Erdkamp	St. Sebastianus-Voerendaal
L. Hermens	St. Sebastianus-Voerendaal
H. Lindelauf	St. Sebastianus-Voerendaal
J. Petit	St. Sebastianus-Voerendaal
T. Roelofs	St. Sebastianus-Voerendaal
A. Kersten	St. Paulus-Epen
Jef Notermans	St. Paulus-Epen

25 jarig lidmaatschap

Pierre Beusen	St. Martinus-Houthem
---------------	----------------------

december

W.M.P. Bours	St. Sebastianus-Heel
J.G. Janssen	St. Cornelius-Swartbroek
M.J. Huppertz	De Nobelen-Valkenburg

januari

W. van Marwijk	St. Sebastianus-Heerlen
Louis Wijnands	St. Sebastianus-Klimmen

februari

J.H.M. Verlaek	St. Barbara-Leveroy
J.J.F.G. Verlaek	St. Barbara-Leveroy
H.A. v.d. Kop	St. Nicolaas-Heythuysen
H. Beckers	St. Nicolaas-Heythuysen
G.J.M. Cillekens	St. Nicolaas-Heythuysen

40 jarig lidmaatschap

november

Jaak Geebelen	St. Lambertus-Louwel
Leon Geebelen	St. Lambertus-Louwel
Martin Bijmens	St. Lambertus-Louwel
Jozef Gabriëls	St. Lambertus-Louwel

januari

J.H.S. Bollen	St. Sebastianus-Voerendaal
M.J.M. Gorissen	St. Sebastianus-Voerendaal
J.H.L. Goertz	St. Greg en St. Seb.-Beesel

Bevorderingen

Tijdens de najaarsvergadering van schutterij St. Sebastianus-Eys werden Miel van Loo en Hub Stijnen bevorderd tot officier.

ORDE VAN DE RODE LEEUW VAN LIMBURG

De ziekte van Grootmeester Leo Jans noodzaakte het kapittel van de Rode Leeuw van Limburg om te zien naar een vervanger. Bij het samenstellen van de regels voor het kapittel van deze orde, was geen rekening gehouden met een plaatsvervanger van de Grootmeester. Ofschoon het niet tot de taak van de President van de O.L.S.-Federatie behoort, was President Lei Stals uiteindelijk toch bereid om de taak van Leo Jans waar te nemen. Hierdoor kon de geplande investituur op 20 januari in Bree toch nog doorgang vinden. Lei Stals volbracht zijn taak als "plaatsvervangend grootmeester" op waardige wijze.

Tijdens de plechtigheid werden de volgende personen opgenomen in de orde:

Christiaan H. Deneer van St. Joris-Wessem
Franciscus P.J. Geurts van St. Martinus-Holtum
Everhardus G.H. Hannen van St. Anna-Merum
Antonius M. Slangen van St. Stephanus-Dieteren
Jozef P.T. Snijkers van St. Martinus-Kessenich
Wilhelmus Strijbos van St. Nicolaas-Meijel
Jozef Terwingen van St. Monulphus en Gondulphus I-Maasmechelen

Joannes Voorter van St. Elisabeth-Stokkem
Johan Kohnen van St. Martinus-Meyerode (B)
Konrad Thiemeyer, Kreisoberst S.S.B.-Lippstadt
Antonius Diel uit St. Sebastian-Duitsland
Bevorderd tot commandeur, werden:

Edmond Vranken, Vice-president O.L.S.-Federatie
Kurt Jannert uit St. Sebastian-Duitsland
Pro Piis Meritis: Pastoor Mutsaerts van Stramproy

Nol Lammeretz-trofee

Eveneens op 20 januari werd Jan van Kreveld van de Stadsschutterij St. Sebastianus-Heerlen onderscheiden met de Nol Lammeretz-trofee. Jan (67) ontving de onderscheiding vanwege zijn trouw aan de schutterij, zijn enthousiasme en opgewektheid. Jan van Kreveld is bij alle activiteiten van de schutterij present en draagt er zijn steentje bij. Jan is in zijn 14-jarig lidmaatschap opgeklommen van schut tot eerste-luitenant.

Bree, 20 januari: Investituur Rode Leeuw van Limburg.

WIJ GEDENKEN

Piet van Aerssen, groot-majoor en meer dan 30 jaar lid van St. Sebastianus-Mechelen. Overleden op 26 november op de leeftijd van 54 jaar.

Zef Knubben, oud-schietmeester en 60 jaar lid van St. Martinus-Vaesrade. Plotseling overleden op 8 december in de leeftijd van 75 jaar.

Sjeng Grispen, oudste lid en mede-heroprichter van St. Severinus-Grathem. Overleden op 13 december in de gezegende ouderdom van 94 jaar.

Piet Puts, lid van St. Sebastianus-Neer. Overleden op 14 december in de leeftijd van 81 jaar.

Antoon Poulissen, sinds 1939 actief lid van St. Jan-Grubbenvorst en koning in 1969 en 1988. Overleden op 19 december.

Bert Dierks, kolonel van Schutterij Koningin Wilhelmina-Nieuwenhagen, 35 jaar lid en tevens houder van het schutterslokaal. Plotseling overleden op 20 december in de leeftijd van jaar. Begraven met schutterseer op 24 december.

Ben Cox, lid van St. Lambertus-Neeritter. Overleden op 24 december in de leeftijd van 78 jaar.

Ed Ramaekers, generaal en erebestuurslid van St. Brigida-Noorbeek. Overleden op 28 december in de leeftijd van 64 jaar.

Marie Maessen-van Mulken, keizerin van St. Willibrordus-Obbicht. Overleden op 31 december op 79-jarige leeftijd.

Pastoor J. Steeghs (58), geestelijk adviseur van schutterij St. Odilia-Ospel. Overleden op 2 januari t.g.v. een noodlottig ongeval.

Eugène Duijsings, bieleman en lid van St. Brigida-Noorbeek. Overleden op 4 januari in de leeftijd van 70 jaar.

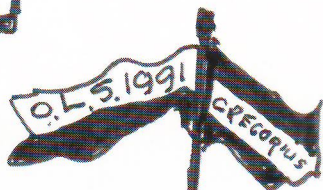
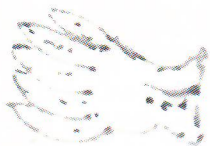
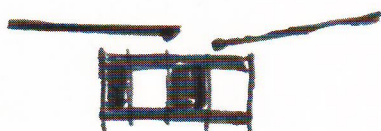
Wiel Krops, lid van St. Antonius-Altweeertheide. Overleden op 24 januari in de leeftijd van 53 jaar.

Frans Joseph Feijts, erevoorzitter van de Koninklijke Schutterij St. Lambertus-Oirsbeek. Overleden op 2 februari op 75-jarige leeftijd.

RETTET BOMBOEM

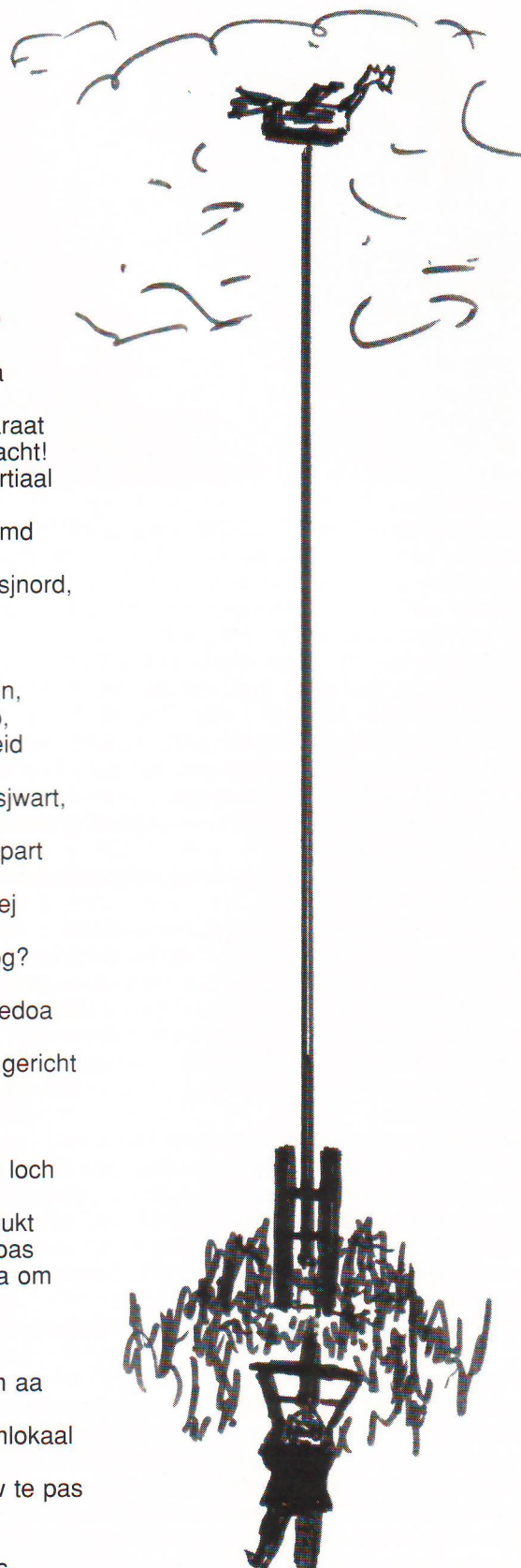
Rettet bomboem,
Zoë klinke ze,
De tröat en troem.

Broeinsem

De sjutteriej sjteet aagetrea
Der windj bliëst in de Vlag
Der kommandant dea is paraat
Doa reupt hea hard: Geef acht!
De groep beweagt zich martiaal
De zäbel blinke sjoën
Gewearre aan het lief geklemd
Der pas giëft éne toën
De bielemander, sjwoar besjnord,
Diej lope gans vuëraa
De marketentstesj, elegant
Diej drage vaat en glaas
Der kuëning en de kuënegin,
Het pronksjtuk van der trop,
Is prachtig en sjiek aagekleid
Diej valle richtig op
Nog lupt doa mit in wit en sjwart,
De luuj van't iër'besjtuur
Ze zind ee grupke gans apart
Mesjere oog mit vuur
Zoë trikt de sjutterie vuërbiej
Op noa de voëgelsjtang
Wea heat hujë het biste oog?
Der Piëter of der Sjang?
Iësj wiërt ee kort gebead gedoa
Doanoa mot dah geloat
De buks noew op het doel gericht
De vööt sjtram neergepoat
En effe later geet het loos
Dat is mich ee gepaaf
De sjtukker vlege doër gen loch
Dah kumt der voëgel aaf!
Der Nul dea is het huuj gelukt
Wat heat dea noew een sjpas
Het kuëningszilber kriet hea om
Dat seert noew ziëne jas
Proficiat, proficiat!
Klinkt het van alle kenj
Ze komme lachend op hem aa
En sjudde hem de henj
Dan trikke ze noa het sjtamlokaal
En vulle flink der maag
Want fiëste, dat kumt noew te pas
Dat doërt pes aagen daag.

Ene Duppesjurger J. Raets.

SCHUTTERIJEN EN SCHUTTERSGLIDEN III

- een inventarisatie uit 1900 -

De rubriek 'Schutterijen en schuttersgilden' van Peter Kort en kan zich verheugen in een grote lezerskring. Het werk is uniek te noemen en betekent zelfs voor gemeente-archieven een opvulling van bestaande leemtes. Ook nu weer heeft Peter zich de moeite getroost om de feiten te voorschijn te toveren die de gemeentebestuurders in 1900 aan de Rijksarchivaris in Limburg mededeelden. Heel opmerkelijk is het dat sommige burgemeesters niet of nauwelijks afwisten van het bestaan van een schutterij in hun gemeente. Een andere mogelijkheid is dat burgemeesters de vragen van de Rijksarchivaris verkeerd begrepen. Als voorbeeld noem ik Heythuysen en Haelen. Heythuysen kende al in de 17e en 18e eeuw een schutterij. De huidige schutterij St. Nicolaas werd opgericht in 1881. Toch verzuimt de burgemeester om melding te maken van een schutterij in zijn gemeente. Datzelfde geldt voor Haelen. Haelen had naast de schutterij St. Agatha de schutterij St. Anna. Nota bene de schutterij die in 1880 het schuttersfeest organiseerde dat we thans kennen onder de naam O.L.S.

W. Pijpers.

Haelen: ... dat alhier een oude schutterij is onder de naam van Sint Agatha die zilverwerk bezit; den kapitein dezer schutterij, die mij het zilverwerk vertoonde, zeide mij dat zij een reglement hadden hetwelk van het jaar 1700 dateerde, vroeger gemaakt door de Hoog.Wel.-Geb. Heer Rudolph Cuspen Baron de Keverberg hetwelk, zoo als hij vermeende, nog bij den Heer Baron de Keverberg, thans op het huis Aldengoor zou berusten: bij de vele platen van het zilverwerk waren er 2 die een jaartal droegen, een dat van 1777 en eene van 1750: de overige droegen geen jaartal. De kapitein zeide mij dat hij overigens geen oude archieven niets wist, doch dat hij wel eens meer gehoord had dat in de gemeente Neer nogal oude archieven betrekkelijk de schutterijen zouden zijn.

Heel: ... dat in deze gemeente een schutterij bestaat genaamd Sint Sebastianus, bezittende geen oude archieven, doch wel enig zilverwerk.

Heer: 1).

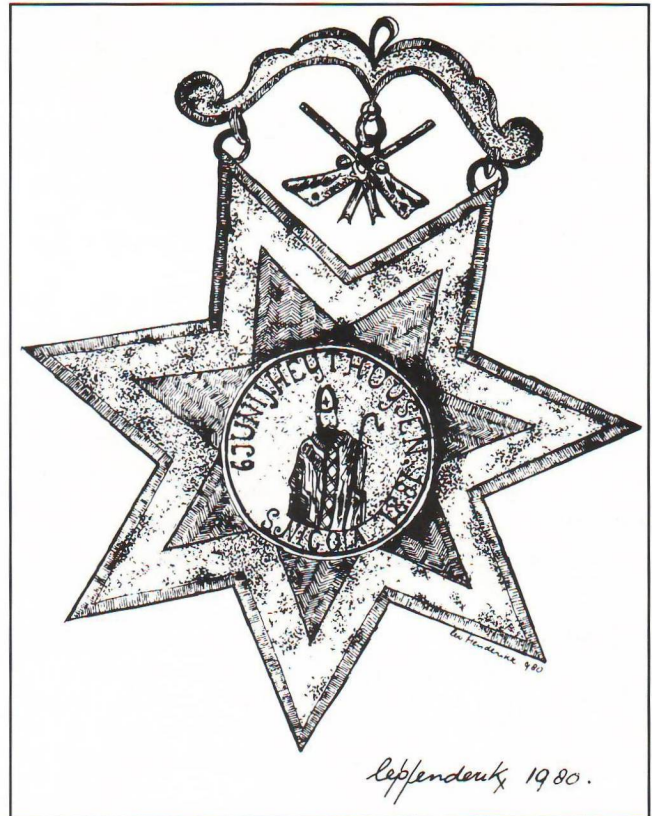
Heerlen: ... dat in deze gemeente slechts één oud gezelschap bestaat namelijk de schutterij St. Sebastianus. Deze vereniging bezit een zilveren "vogel" en een 60-tal "koningsplaten" eveneens in zilver, waarvan de oudste dagteekent uit 1749. Verschillende oudere platen o.a. uit ±1500 evenals de oude archieven zijn volgens verklaring van het Bestuur verloren gegaan, zonder dat het bekend is, waar die zijn gebleven.

Helden: ... oude gilden bestaan in Helden niet meer, enkel nog een schutterij, genaamd Sint Lambertus. Zilver bestaande in hoofdzaak uit platen en vogel, heeft deze nog in haar bezit en berusten in de kerk te Helden-Dorp.

In Kessel: een schutterij St. Sebastiaan, heeft platen en vogel. Het Onze Lieve Vrouwe Broederschap heeft ook zilveren platen en vogel.

Herkenbosch: 1).

Herten: ... dat in deze gemeente geen oude gilden noch schutterijen bestaan.

Oprichtingsmedaille - Keizerster. – Bron: 1881-1981 100 jaar Schutterij St. Nicolaas-Heythuysen in woord en beeld.

Heythuysen: ... dat in mijn gemeente geen gilden bestaan als daar is bedoeld.

Hoensbroek: ... dat de Koninklijke schutterij St. Sebastianus in het bezit is van een zilveren vogel met aanhangende platen, waarvan te beginnen met het jaartal 1681 en zoo vervolgens, een der borstplaten draagt de opschrift in latijn: "Augustinum Garwinus Josephus Poyck (of Toyck, PK), Heer te Erenstein van dit broederschap tweemaal koning en keizer heeft dit gegeven". Verschillende platen dragen opschriften. Archiefstukken bezit het gezelschap niet.

Horn: ... dat alhier een schuttersgezelschap bestaat genaamd "St. Martinus" hetwelk eenig oud zilverwerk bezit, waarvan ik, zoo goed ik kon, eene beschrijving heb gemaakt, welke ik U hierbij doe toekomen. Vroeger heeft dit gilde ook onroerend goed bezeten, dit is echter in een tijd, dat de schutterij voor eenige jaren had opgehouden te bestaan, overgegaan aan de "de Armen" van Horn.

Oude archieven zijn hier niet; men vermeent dat die te Neer berusten wijl de oude schutterij en die van Neer onder één beheer moeten hebben gestaan.

Horst: ... hier bestaan geen oude gilden of schutterijen die zilverwerk of archieven bezitten.

Houthem: 2). ... na gedurende twee vergeefsche pogingen te hebben aangewend om de schutterij meubelen alhier in zicht te krijgen moet ik U tot mijn leedwezen melden dat ik niet aan Uw verzoek kan voldoen. Het schijnt dat die zaak het daglicht schuwt.

Hulsberg: 1).

Hunsel: ... dat in deze gemeente twee schutterijen bestaan en wel de schutterij Sint Jacobus te Hunsel en Sint Sebastianus te Eil. Dat de schutterij te Hunsel bezit vijf zilveren platen en een gekroonden zilveren vogel in den vorm van een akkermantje en draagt als opschrift "Sin Iacop, Patron van Hens 13 Risp".

De platen zijn als volgt: M. van Varicker Borg-gravin van Brussel, Baronnes Douarière van Waes, vrieland vrouw des lands Kessenic jaartal 1715. Wapen drie leeuwenkoppen en een vrouwenbuste.

Het zilver der schutterij te Ell bestaat uit een gekroonden zilveren vogel insgelijks in den vorm van een akkerman-
netje, eene groote zilveren plaat dragende zooals men vermeend, het wapen van het Adelijk Stift te Thorn en twee kleinere zilveren platen waarop gegraveerd Melchior Bovij, Keizer van El 1769.

Van oude archieven is ons niets bekend maar deze kende vroeger volgens verklaren van oude lui als niets waardige prullen verbrand zijn.

Itteren: ... dat in vroeger tijd hier een schutterij heeft bestaan, die echter voor meer dan 25 jaar opgehouden heeft te bestaan. Er zijn nog wel eenige zilveren platen die echter voor oudheidkundigen geen waarde hebben. Oude archieven bestaan niet.

Ittervoort: ... er zijn oude stukken geweest maar zijn verloren gegaan, de aanwezige platen zijn:
1e eene plaat met het wapen der vorstin van Thorn, geen jaartal.

2e eene plaat met het opschrift Laurent Caelers anno 1615. De andere platen zijn niet noemenswaard.

Jabeek: ... dat zich alhier wel een schutterij bevind, thans Koninklijke schutterij dewelke in het bezit is van eenen zilveren vogel, oude archieven evenwel niet.

Peter Korten, Weert.

Bron: Correspondentie Rijksarchivaris Flament uit 1900, RAL.

Noten:

- 1). De burgemeesters van deze gemeenten reageerden niet op het verzoek van Rijksarchivaris Flament (zie ook LS nr 8, pag 12-13).
- 2). In de gemeente Houthem was in die dagen de burgemeester op vakantie, zijn plaatsvervanger net overleden. Zodoende moest de secretaris de brief beantwoorden.

Oprichtingsmedaille Sacramentsschutterij Heythuysen uit 1888. De gehele gemeente Heythuysen telde omstreeks 1900 meerdere schutterijen.
Bron: 1881-1981 100 jaar Schutterij St. Nicolaas Heythuysen in woord en beeld.

REDACTIE

☆ Hoofdredacteur/Algemeen coördinator Nederland: Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen; Tel. 04749-2868.

☆ Algemeen coördinator België: Drs. Jan Gerits Groenstraat 56 3941 Eksel; Tel. 011-732960.

☆ Schuttersbonden Berg en Dal, St. Gerardus-Amsterrade en Zuid-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 04493-2296.

☆ Schuttersbonden Eendracht Maakt Macht en Juliana: Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. volgt.

☆ Schuttersbonden De Maasvallei en Maas & Kempen: Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel. 011-563132.

☆ Eendracht Born-Echt en Midden-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roermond; Tel. 04750-18124.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag.
Colofon + voorwoord	1
Schutterij Jonge en Oude Nobelen-Valkenburg	2
Uit vergaderingen	3
Schutterij St. Elisabeth-Stokkem	3
Grote termijnloterij St. Mauritius-Strucht	4
400 jaar schutterij St. Sebastianus-Sevenum	5
Kleinere bolletjes: wel of geen oplossing	7
Jong muzikalent in Nieuwenhagen schrijft sterren van de hemel	8
't Mestreechs Rizzjemint	8
In Soest nog steeds een actief schuttersgilde	9
De kleine geschiedenis der eerste vuurwapens	10
De pers en het Limburgs Schutterswezen	11
Loodprobleem -Reacties-	11
Het zilver van de Sacramentsschutten	12
Adreswijzigingen	14
E.G.S.-Nieuws	14
Schutterij St. Lucie-Nederweert	14
Koningsherinneringsmedaille voor schutterij St. Joseph-Waubach	15
Lezerspost	15
Beelden van schutterspatronen op merkwaardige tentoonstelling te Sint-Truiden	15
Mededeling OLS-Federatie	16
Onder de schietboom	17
450 jaar schutterij St. Sebastianus-Margraten	21
Lezerspost II	25
Gelezen	26
Sprokkelingen	26
Krantekoppen	26
Afsluiting Willibrordusjaar (impressies)	27
Schuttersgebruiken VIII	31
Een keizerin ging heen ... A.M. Maessen	32
Wij feliciteren	32
Wij gedenken	33
Rettet bomboem (gedicht)	34
Schutterijen en schuttersgilden III	35
Redactie	36
Inhoudsopgave	36

**BIJLAGE: LIMBURGSE
SCHUTTERSAGENDA 1991**

GILDE- en SCHUTTERSZILVER

Goud- en Zilvermederij
JUWELIERS-HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 54 5708 GJ
HELMOND (STIPHOUT)
TEL. 04920-50792

LAARZEN LAARZEN LA
SCHOENEN SCHOENEN
BATONS BATONS BATO
POMPONS POMPON
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOEN
INSTEPSCHOENEN IN
OVERSCHOENEN OV
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Vaartstraat 40, 5171 JE Kaatsheuvel NL
Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548
België, BRD, 00-314167-72254

TONEELSCHOENEN

JANFRÉ

**Voornaamste punten waar u op let
bij aanschaf van nieuwe uniformen:**

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

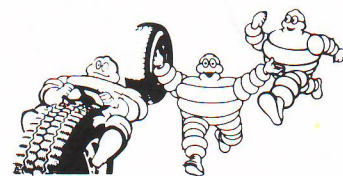
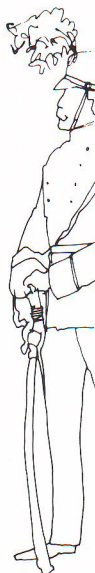
Dit maken wij voor U.

Vraag vrijblijvend offerte.

Maak een afspraak.

**uniformen-
petten-
uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
6211 PH MAASTRICHT
TELEFOON 043-217712

LAAT KICKEN NAAR UW BANDEN KIJKEN

Bandenspecialist

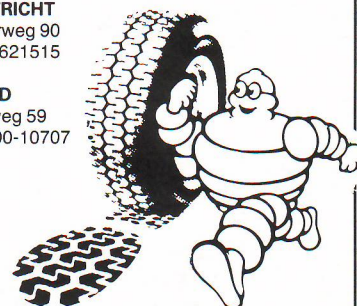
KICKEN b.v.

VOERENDAAL
Valkenburgerweg 41
tel. 045-751700

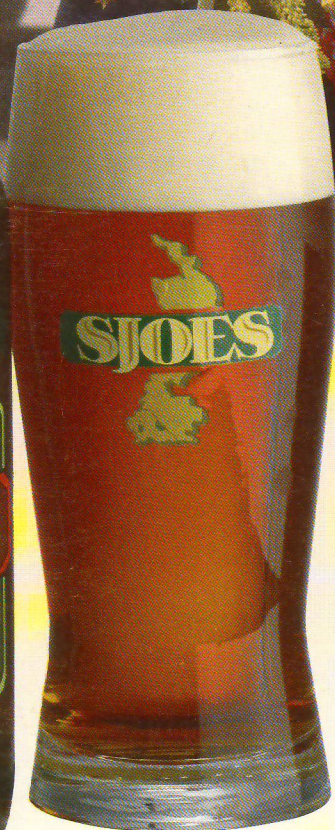
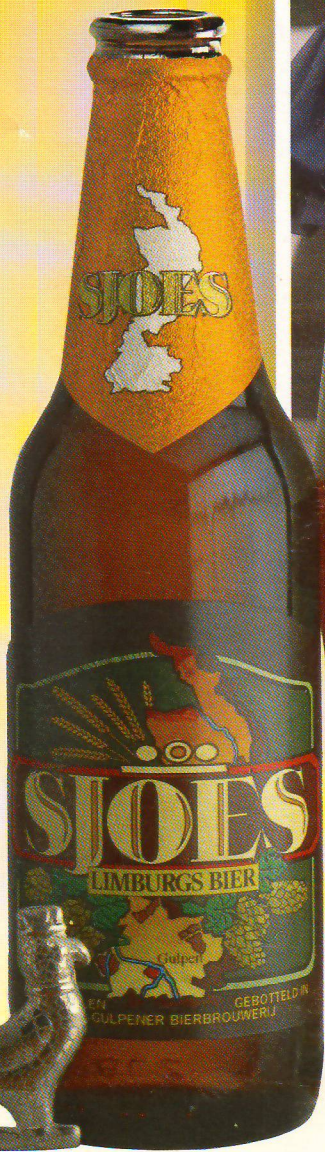
MAASTRICHT
Bemelerweg 90
tel. 043-621515

TEGELEN
Kaldenkerkerweg 96
tel. 077-33433

SITTARD
Bergeweg 59
tel. 04490-10707

LIMBURGSE BIERSPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

GULPENER SJOES

LIMBURGS
KONINGSPAAR